

3

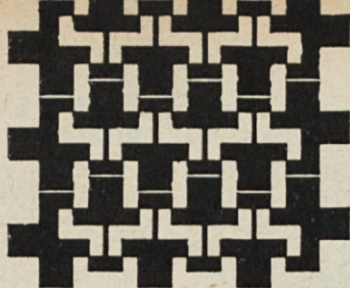
DUHOVNO
ŽIVLJENJE

1967 XXXIV

LA VIDA ESPIRITUAL

Pomlad v Boški grapi na Primorskem

PRAZNIK SMRTI IN VSTAJENJA

Spet je pred nami velika noč! Dvaindvajseta že po zadnji vojni. Deseta, trideseta, štirideseta, šestdeseta ali več v našem življenju.

Po velikonočni vigiliji in na praznik Gospodovega vstajenja si bomo voščili. „Srečne praznike!“ bo dejal ta. „Blagoslovljeno veliko noč!“ bo odvrnil oni.

Pa bodo te želje res izpolnjene? Bo ostalo morda le pri besedi? Bo le za tisti dan? Ali pa bo imelo voščilo globlji pomen?

Odkvisno je od vsakega izmed nas. Kristus je za vse umrl in vstal. Za vsakega posebej. Za tebe in mene.

Če hočemo, da bo letošnja velika noč globoko prodrila v vse naše življenje, da nas bo osrečila, umirila, potem je ne obhajajmo le zgolj:

- folklorno — to se pravi tako, da se veselimo samo pirhov, kolača in drugih dobrot, naj bi bile tudi blagoslovljene. Tudi ne le:
- simbolično, da bi nas razna znamenja, naj bi bila tudi velikonočna sveča, le spominjala na poveljčanega Gospoda, sedečega na Očetovi desnici v nebesih. Tudi ne le:
- zgodovinsko, misleč samo na pretekli dogodek Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja.

Tako praznovanje velike noči še ni krščansko. Je nekaj, a ne dovolj. Veliko noč moramo obhajati pred vsem:

- zakramentalno — to je tako, da moč Kristusove smrti in še bolj vstajenja z milostjo prežari vse naše bitje v zakramentu pokore in sv. obhajila v zvezi z dejavno udeležbo pri čudovitih obredih svetega trošneva.

Tako veliko noč, ki se naj v malem obnavlja vse nedelje cerkvenega leta, želi vsem bralcem revija „Duhovno življenje“.

A. S.

Sluziti vsemu človeštvu

Ves svetovni tisk se je ustavljal ob velikem dogodku, ko se je po več desetletjih zgodilo, da so predstavniki Rusije obiskali svetega Očeta v Vatikanu. Na pragu našega stoletja je car Nikolaj II. obiskal papeža v Rimu, toda tedaj je obisk opravil obenem poglavar ruske pravoslavne Cerkve — po oktoberski revoluciji v letu 1917 pa so se razdalje med Rimom in Moskvo raztegnile skorajda za vso svetovno širino, za širino v tem smislu namreč, da se je komunizem v obliki Leninovega marksizma oznanil kot začetnik nove dčbe v zgodovini človeštva; moglo bi se reči, da se je ravno od leta 313, to je od tedaj, ko je rimski cesar Konstantin z milanskim ediktom odprl katoliški Cerkvi pot v svobodo, ko je bilo premagano poganstvo in odpravljeno

kot državna vera z revolucijo v Moskvi l. 1917 rodilo novo poganstvo pod geslom: *vera je opij za ljudstvo!* Religiozna vsebina zgodovine se je umaknila novi najmočnejši obliki laicizma — ateizem je bil proglašen kot nosivec prerojenja družbenega in vsega človeškega reda. Toda na pragu ob petdesetletnici oktobrske revolucije sta bila prav ta čas v Rimu na obisku predsednik Sovjetske zveze Podgorny in njegov zunanji minister Gromyko; po opravljenih razgovorih na Kvirinalu sta se prijavila za obisk še pri Pavlu VI. v Vatikanu. Vsekakor zgodovinski dogodek!

Ali se je kaj spremenilo?

Če bi hoteli označiti, kaj se je sedaj dejansko zgodilo, bi morali takoj opozoriti, da se je pri

sovjetski vladi nekaj spremenilo. Res je to prvi državni obisk poveljarja komunistične države v Vatikanu in to najpomembnejšega med njimi — toda morali bi reči, da Cerkev danes ni prehitela samo sovjetskega predstavnika, ampak tudi mnoge druge države s komunističnim vladnim sistemom. Po dosedanji skrbi za narode pod komunizmom Cerkev nikdar ni terjala kakih posebnih koristi po diplomatskih pogodbah ali slovesnih nastopih. Nikdar ni čakala, da so ji komunisti vrata šele odprli, ampak je sledeč svojemu poslanstvu takoj in navadno zelo preprosto našla način, da je prišla v pravi „diplomatski“ stik z vsemi narodi in vsemi plastmi ljudstva. Ko je po letu 1917 sovjetska policija najbolj kruto nastopala proti voditelju ruskega pravoslavja patriarhu Tihonu, je vso Rusijo kot posledica revolucionarnih razdejanj zajela strahotna lakota. Vatikan je brez rednih stikov z moskovsko vlado našel način, da je potem skozi dve leti poleg Združenih držav vodil pomoč in delil podporo tam, kjer je bilo najbolj potrebno. Ni izključeno, da je takratna vatikanska pomoč rešila toliko milijonov ruskega prebivalstva, kolikor je Rusiji prizadejala smrtnih žrtev druge svetovna vojna. In to je Vatikan opravil brez hrupa — kadar deli ljubezen, se ne ozira na diplomacijo.

Ves svet je tedaj pričakoval, da se bodo vezi med Vatikanom in Moskvo poslej urejale na takih temeljih, ki zakone mednarodnega

prava visoko dvigajo na raven občečlovečnosti. Če že niso potem v Moskvi pristali na diplomatsko prisotnost vatikanskega nuncija pri sovjetski vladi, pa je bilo pričakovati, da bo dovoljena vsaj skromna organizacija vernikov katoliške veroizpovedi v Rusiji. Mnogo se je že pisalo o tem, kako so se vsi poskusi med Rimom in Moskvo razbili, ker sovjetska vlada ni hotela pristati na nobeno pisano izjavo o spoštova-

John Fitzgerald Kennedy s hčerko Caroline — umorjeni predsednik — žrtev plemenitosti, jekla, petroleja, masonstva, ljubezni do bližnjega? — Iskren sodelavec Cerkvi pri ureditvi sveta

nju svobode vesti — in naporu v tej smeri se niso uveljavljali samo na svetovni genovski konferenci v letu 1923, ampak so se vlekli tja do leta 1934, ko sta se o tem tajno pogajala v Berlinu takratni sovjetski zunanji minister Litvinov in vatikanski nuncij msgr. Pacelli, kasnejši papež Pij XII. Izgledi so bili ugodni, vendar je končno vse propadlo ravno na vprašanju, kako bi sovjeti priznali to osnovno vrednoto človeške osebnosti, to je svobodo vesti.

Kaj se res spreminja?

Večkrat je že bilo zapisano, kako je Stalin Rooseveltu l. 1943 odklonil Pija XII. prošnjo za sodelovanje na mirovnih konferencah ob koncu sovražnosti. Toda kmaj so te bile dobro blizu konca in je bila Italija z Rimom že skoraj leto dni v rokah zaveznikov, se je ravno Stalin začel truditi, kako bi dosegel zблиžanje med Vatikanom in Moskvo. Sovjetski poslanik pri zavezniški komisiji v Rimu Bogomolov je moral na ukaz iz Moskve odpraviti italijansko partijo v ozadje in iskati vezi z De Gasperijem; za vsem tem pa je tičala želja Moskve doseči vpostavitve diplomatskih stikov med Vatikanom in moskovsko vlado. (O tem dogodku je pred kratkim pisal v svojih spominih Murphy, ameriški diplomat in opazovavec najprej v Alžiru in nato v Rimu; njemu je bila poverjena naloga lajšati zveze med Stalinom in Vatikanom, vendar ni prišlo do formalnih zaključkov, spet v vprašanje svobode vesti.)

Konec druge svetovne vojne 1945 je spremenil ne samo Evropo, ampak je zlomil ravnotežje po vsem svetu. Silnice velesil so se rušile, Anglija in Francija sta naglo izgubili kolonije, polovica Evrope je sicer bila podrejena ruskemu vplivu za železnim zastorom, toda kaj je sploh še mogla pomeniti v novem razvoju razdvojenega Evropa ob naraščajoči negotovosti po ostalih kontinentih. Leta 1945 se je sprožila revolucija narodov, ki še danes ni zaključena; moglo bi se reči, da se narodi dvigajo nad svoje meje; sicer počasi, toda varno in zanesljivo raste svet v občestvo — in to občestvo ni in ne bo na osnovah razkrajajočega komunizma, ampak na temeljih, ki vežejo vse ljudi v zavest nove oblasti nad vsem svetom — dasi ves svet ni krščanski, se vendar čuti povsod in ob vseh priložnostih, kako se mednarodna povezanost med narodi vedno bolj naslanja na najgloblje, kar je v vsakem posamezniku in v vseh plasteh vedno bolj vidno in sicer: prišel je trenutek spoznanja, da se narodi ne smejo posluževati sredstev sile in orožja, ker je prepogubno. Vse se izteka v stavek Pavla VI., ko je dejal, da „vojna sploh ni več mogoča ... vojne ne sme več biti...“

Toda nevarnosti bodo naraščale, gverila v Vietnamu je — na žalost leden poskus bodočega obračunavanja —, vendar je ravno v teh gverilskih manevrih preveč netiva za konec človeštva v sedanjih oblikah; torej kaj...

Po padcu prvega Adama —
 viharji v dušah:
 po vstajenju drugega Adama —
 Mesije—
 mir v dušah
 in v svetu
 — s človekovim sodelovanjem.
 V tej službi je Cerkev:
 v službi miru v svetu.

Spremenilo se je torej v tem smislu, da se je državnikom nekaj iztrgalo iz rok: odslej bodo morali računati na celotnost, na svobodno vest vsega človeštva. Če se je v letu 1945 na vojnem polju zaključila strategija preteklih stoletij, ko se je vojna proglašala za oboroženo nadaljevanje politike, pa se je v luči II. Vatikanskega koncila rodila občestvenost, ki po naukih Janeza XXIII. in Pavla VI. gradi vzajemnost človeštva na globinah, ki jim razni pravilniki diplomatskih iger več ne morejo blizu. Če je milanski edikt leta 313 dal Cerkvi takrat potrebno in razumljivo svobodo, pa se je sedaj razvoj znašel pred novim sporazumom: v službi idealov Cerkve in religije se človeštvo pripravlja dati pojmom mednarodne pravice in ljubezni nove oblike in globljo vsebino — in v tej res religiozni globini so zajeti že ne samo krščanski narodi, ampak vsi narodi sveta z zakladi, tudi njim podeljenimi v obilni meri.

Če se torej oglašata sovjetska državnik pri Pavlu VI., pač ne more več biti govora o dosedanjih spornih vozlih, ki so se nekako

razblinili. Človeštvo je po svoje vse preraslo. Razvoj pa se ne bo ustavil, ampak bo hitel naprej, v enem letu se bo zgodilo toliko, kolikor poprej v desetih ali celo sto letih.

Če je kaj jasno pri obisku Podgornija v Vatikanu, je pač to, da je v neki meri nakazan okvir, kam se naj prvi uradni sovjetski obisk v Vatikanu postavi. Ni morebiti najmanj na mestu ugotovitev, da prav ta obisk dokazuje, da je Cerkev nad sedanjimi sistemi, ki bi nad njo posebno za železno zaveso hoteli vladati z verigami, podobnimi onim, ki so se doslej nazivale konstantinske. Na koncu petdesetletja oktoberske revolucije je obisk tudi dokaz, kje je morala potrkati sovjetska diplomacija pri poskusih ujeti pravi korak s časom. Sicer se bo obisk verjetno za železno zaveso razlagal propagandno, toda sleherni dan prinaša dovolj dokazov o tem, kako v sebi prhni sistem, porojen iz tolikih potokov krvi v moskovski in njej sledečih revolucijah. Petdeseti jubilej revolucije bo izzvenel zelo prazno.

Nova sprememba se razrašča v ugotovitev, da so vojne nemogoče in bodo enako obsojene na neuspeh revolucije, ki si danes obetajo uspehov iz gveril. Jubilej oktoberske revolucije se postavlja v novo luč, ki pa bo oktobra 1967 v Moskvi samo brlela ob idejah in svetlobi, ki že sije od čisto drugod. Revolucija II. Vatikanskega koncila je zajela ves svet in se ji vse dosedanje umika.

Ruda Jurčec

Cerkve -

božje ljudstvo

Po zamisli papeža Janeza XXIII. in Pavla VI. naj bi bil namen zadnjega II. vatikanskega koncila najprej ta, da se Cerkve poglobi vase in v luči razodetja razmisli, kaj po volji Kristusa, svojega ustanovitelja, v svojem bistvu je in mora biti; poglobiti torej zavest o sebi. Iz tega naj potem izvira vse nadaljnje delo koncila in njegovih obnove.

Sad tega razmišljanja Cerkve o sebi na tem koncilu in seveda sãvpliva Sv. Duha pri koncilskih naporih je dogmatična konstitucija o Cerkvi (sprejeta in potrjena na slevesni seji dne 21. nov. 1964).

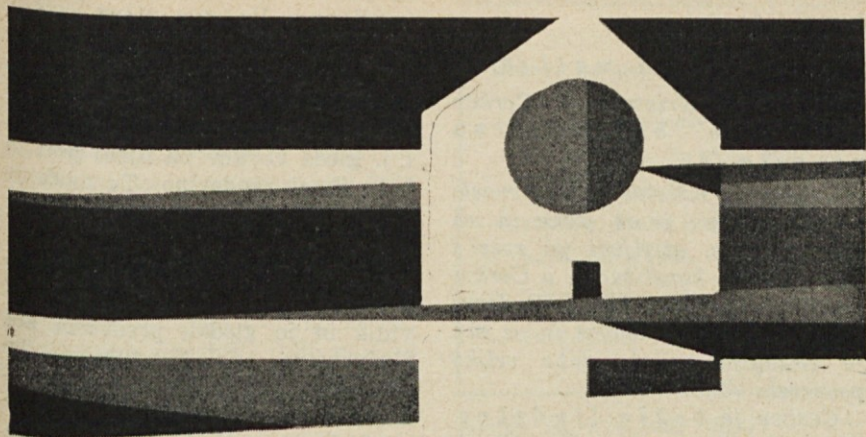
V tej konstituciji Cerkve govori o sebi, kot je današnjemu času in njegovim potrebam primerno. In najvažnejša in osnovna oznaka, s katero Cerkve v luči razodetja razume sebe in se nam predstavlja v tej konstituciji je: Cerkve — božje ljudstvo.

Zakaj koncil Cerkve tako označuje in kaj to pomeni?

Pojmovanje Cerkve

Cerkve ni človeška, ampak božja ustanova. Nima kakega svetnega namena, ampak božji, nadnaravni namen, ki je zveličanje duš in ostvarjenje božjega kraljestva na zemlji in v večnosti. Ima tudi temu namenu odgovarjajoče božje, nadnaravne moči, da more nadaljevati v človeštvu skozi vsa njegova zgodovina od Kristusa započeto delo. Cerkve je kot v človeštvu naprej živeči Kristus.

Tako je jasno, da Cerkve ne moremo vsestransko in do kraja razumeti, kot razumemo preproste naravne stvarnosti. Cerkve je kot nadnaravna stvarnost za nas skrivnost. „Skrivnost svete Cerkve se razodeva v njeni ustanovitvi“ (Konst. 5). Kolikor jo poznamo in razumemo, je to možno le iz božjega razodetja, iz tega, kar nam Bog sam v sv. pismu o njej govori.

Sv. pismo nam o nedoumljivih nadnaravnih skrivnostih govori preprosto, v človeških pojmi in podobah, ker pač drugega učenja v tem življenju nismo sposobni sprejeti. Tako nam s človeškimi izrazi govori o skrivnosti svete Trojice, o Kristusu, učlovečenju, evharistiji in tudi o Cerkvi. In to človeško govorjenje o božjih skrivnostih je slabotno, je bolj jecljanje o vzvišenih rečeh, ki jih jasno ne vidimo. A je to govorjenje resnično in vsak pojem ali podoba o tisti skrivnosti res nekaj pove, čeprav je to na slaboter in omejen način.

To velja tudi glede govorjenja sv. pisma o skrivnosti Cerkve. Sv. pismo porablja različne pojme in podobe za oznako te skrivnostne Kristusove ustanove. Vsaka podoba o njej nekaj svojega pove in jo pod svojim vidikom označuje.

Koncil lepo povzema ta nauk sv. pisma o Cerkvi (Konst. 5-17).

Naštejmo glavne pojme in podobe, ki jih pri tem porablja:

Cerkev je b d ž j e k r a l j e s t v o . Konstitucija o tem govori: „Cerkev, ki je obdarjena z darovi svojega Ustanovitelja in se zvesto drži njegove zapovedi ljubezni, ponižnosti in zatajevanja, prejema poslanstvo, da oznanjuje in vzpostavlja Kristusovo in božje kraljestvo med vsemi narodi. Tako je Cerkev na zemlji kal in začetek tega kraljestva. Medtem pa ko polagoma raste, hrepeni po dovršenem božjem kraljestvu in z vsemi močmi upa in želi biti zedinjena s svojim Kraljem v slavi“ (5).

Cerkev — o v č j a č r e d a i n o v č j i h l e v , katerega edina in nujna vrata je Kristus (6).

Cerkev je p o l j e , božja njiva ali božji vinograd (6).

Cerkev je s t a v b a , ki ji je temelj Kristus, ki v njej prebiva božja družina; je svetih tempelj, sveto mesto, novi Jeruzalem, ki

smo mu verniki vzdani kot živi kamni (6).

Cerkev je naša mati (6).

V odnosu Kristusa je Cerkev kot njegova brezmadežna nevesta (6).

Cerkev je Kristusovo skrivnostno telo, ki mu je on glava in mi njegovi udje, oživiljeni po zvezi z njim. O tem konstitucija o Cerkvi govori obširneje, ker je zadevni nauk v sv. pismu bogat in se mu je teologija zadnje dobe veliko posvečala (7).

Cerkev je božje ljudstvo. Temu koncil posveti v Konstituciji posebno poglavje, s čimer poudari važnost tega nauka, in na tej osnovi gradi svoj nauk o Cerkvi (Konst. 9-17).

V zgodovini

Cerkev je tako bogata nadnaravna skrivnost, ki o njej nikdar ne moremo izčrpno povedati, kaj je. Imamo pa že iz sv. pisma različne pojme in podobe, ki jo označujejo. Tako je razumljivo, da so v zgodovini Cerkev umevali in označevali sedaj pretežno pod enim, sedaj spet pod drugim vidikom.

Glavni važni njeni oznaki v zgodovini sta bili prav nazadnje omenjeni: *božje ljudstvo in skrivnostno telo Kristusovo.*

Izvoljeno božje ljudstvo stare zaveze je bil Izraelski narod, ki je Bog zanj posebej skrbel in ga vodil v njegovi zgodovini in pripeljal skozi Sinajsko puščavo v obljubljeno deželo. Izvoljeno božje ljudstvo nove zaveze je Kristusova Cerkev,

ki je kot novi Izrael, naslednica izvoljenega ljudstva stare zaveze. Njena pot vodi skozi puščavo zgodovine v deželo božjih obljub. Ta nauk označuje sveto Cerkev v historični in dinamični perspektivi, t. j. gleda Cerkev na njeni poti in boju skozi zgodovino. Ta nauk je bil v Cerkvi domač v prvih treh stoletjih.

Pozneje so ob pogledu na Cerkev pozabljali na ta zgodovinski vidik in jo gledali predvsem kot skrivnostno telo Kristusovo. To je dogmatični vidik, ki nam odkriva v njej bogastvo notranjega življenja milosti, ki ji prihaja iz njene zveze s Kristusom-Glavo. Ta nauk je bogoslovna veda v novejšem času bogato razvila.

Protestanti so v 16. stoletju obnavljali nauk o Cerkvi kot božjem ljudstvu. A ker se je to zgodilo z odpadom od Cerkve in v nepravem smislu, je v katoliški Cerkvi prišlo do reakcije, ki je ponekod vodila v drug ekstrem. Protestanti so odpravljali razliko med laištvom in klerom ter hierarhijo v Cerkvi; katoličani so zato pravilno poudarjali razliko med laiki in klerom in važnost klera ter hierarhije. A zato je kje prišlo do pojmovanja, kot da je res in v pravem pomenu Cerkev le kler in hierarhija, laiki pa so nekaj profanega in pritičnega, obrobnega v Cerkvi. Cerkev je bila tako pretirano klerizirana.

Nauk o Cerkvi kot božjem ljudstvu je v zadnjih 20 letih spet obnavljala predvsem nemška teologija.

V to pride zadnji, II. vati-kan-ski koncil.

Prejšnji, I. vati-kan-ski koncil (1870) je razpravljal o Cerkvi na osnovi nauka o skrivnostnem te-le-su Kristusovem, a svojega dela o tem, kot predčasno zaključen, ni končal. Tako je prav naravno, da je prvi osnutek konstitucije o Cerkvi na zadnjem koncilu, ki naj bi ta nauk dopolnil, tudi vzel za osnovo skrivnostno telo Kristoso-vo in iz tega vse izvajal.

Pa je koncil čisto preusmeril du-ha konstitucije, kot niso mogli pričakovati teologi, ki so osnutek pripravljali. Prvi osnutek je bil odklonjen, pripravljen drugi in še ta močno preurejen, preden je bi-lo pripravljeno dokončno besedilo, ki je bilo sprejeto in proglašeno kot konstitucija o Cerkvi. Ta konstitucija upošteva različne oz-nake Cerkve iz sv. pisma, nauka o skrivnostnem telesu Kristusovem ne odklanja ampak rajši dopol-njuje, a za osnovo postavlja nauk o Cerkvi kot božjem ljudstvu.

Zakaj tako, je razumljivo iz ce-lofne usmerjenosti tega koncila, ki je njegova vodilna misel pri vsem delu bil ekumenizem, edinost kri-stjanov.

V zvezi s skrivnostnim telesom Kristusovim se je med katoličani često močno poudarjalo to, kar nas kristjane med seboj loči. Tako npr. v obliki, ki je bila pogostna: Skrivnostno telo Kristusovo je is-to kot rimska Cerkev in samo ta.

Katere so podobe za Cerkev?

- božje kraljestvo
- ovčja čreda in ovčji hlev
- polje in vinograd
- stavba, sveto mesto,
novi Jeruzalem
- naša mati
- BOŽJE LJUDSTVO

Druge Cerkve, naj imajo še toli-ko dobrega in Kristusovega, tako ne spadajo k skrivnostnemu Kri-stusovemu telesu.

Nauk, da je Cerkev božje ljud-stvo, ki k njemu na svoj način spadajo tudi druge Cerkve in ce-lo nekrščanski verniki, pa močno poudarja to, kar nas kristjane ve-že. Prav ta nauk nas usmerja tja, kamor meri koncil, k ekumenizmu.

Božje ljudstvo

Božje ljudstvo — ti dve besedi o skrivnosti Cerkve veliko po-vesta.

1. Ugotovitev, da je Cerkev ljudstvo, najprej poudarja skup-nost in neko enoto, še več, bistve-no enakost vseh članov Cerkve, kljub njeni hierarhični zgradbi. Vsak njen član, preprost kristjan kot duhovnik ali škof ali papež, je v njej najprej vernik, ki potre-buje in prejema Kristusovo odre-šenje. V tem so si vsi udje Cer-kve enaki. Tako vključuje ta ozna-

ka Cerkve tudi pomen laišтва v njej, kar je bilo večkrat pozabljeno.

Dalje ta ugotovitev, da je Cerkev ljudstvo, dodaja historično oznako Cerkve, tj. zvezo z božjim ljudstvom stare zaveze, Izraelom, in podobnosti njemu. O tem govori Konstitucija: „Izvolil si je torej zase kot svoje ljudstvo izraelski narod, s katerim je sklenil zavezo in ga postopoma poučeval. To je storil s tem, da je sebe in sklep svoje volje razodeval v njegovi zgodovini in to ljudstvo zase posvečeval. Vse to pa se je zgodilo kot podoba in priprava tiste nove in popolne zaveze, ki naj bi se sklenila v Kristusu, in popolnejšega razodetja, katerega naj bi izročil po sami božji Besedi, ki je meso postala“ (9)... To novo zavezo je ustanovil Kristus, namreč novo zavezo v svoji krvi (prim. 1. Kor 11, 25): sklical je izmed Judov in poganov ljudstvo, ki naj bi zrastle v eno ne po mesu, ampak v Duhu in naj bi bilo novo božje ljudstvo“ (9).

2. Glede tega obojnega, laišтва v Cerkvi in njenega historičnega bivanja, velja dalje, da je Cerkev božje ljudstvo.

To pomeni, da je Cerkev v svojih sestavnih prvinah, tudi v laištvu, božja in sveta. Za Cerkev bistveni božji vpliv se razteza na vse to božje ljudstvo. Vsa Cerkev, tudi v svojem laškem elementu, je pojav in dokaz odrešilnega božjega dela v človeštvu. „Tisti namreč, ki verujejo v Kristusa in so prerojeni ne iz mirljivega, tem-

več iz nemirljivega semena, po besedi živega Boga (prim. 1 Petr 1, 23), ne iz masa, temveč iz vode Svetega Duha (prim. Jan 3, 4 5-6), postanejo naposled „izvoljeni rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo... ki nekdaj niso bili ljudstvo, sedaj pa so božje ljudstvo“ (1 Petr 2, 9-10) (9).

Ugotovitev, da je Cerkev božje ljudstvo, pove dalje, da je Cerkev od Boga izbrano ljudstvo, kot nobena druga človeška skupnost, in je po tem različna od drugih ljudstev.

Človek more pripadati božjemu ljudstvu na različne načine, bolj ali manj popolno. Popolno pripadajo božjemu ljudstvu katoliški verniki v posvečujoči milosti; manj popolno spada k božjemu ljudstvu nekatoliški kristjan. Nekrščanski vernik je le usmerjen k božjemu ljudstvu, zlasti če je v milosti. Zakaj ta ima trdno oporo in poroštvo v pravem, polnem včlanjenju v božje ljudstvo.

To božje ljudstvo, Cerkev, „čepprav dejansko ne obsega vseh ljudi in čepprav je neredko videti kot majhna čreda, je vendarle za ves človeški rod najmočnejša kal edivosti, upanja in rešitve. Kristus ga je ustanovil kot občestvo življenja, ljubezni in resnice in On si ga tudi privzema za orodje odrešenja vseh ljudi in ga pošilja kot luč sveta in sol zemlje (prim. Mt 5, 13-16) po vsem svetu (Konst. 9).

Dr. Franc Gnidovec, Argentina

Veliki teden

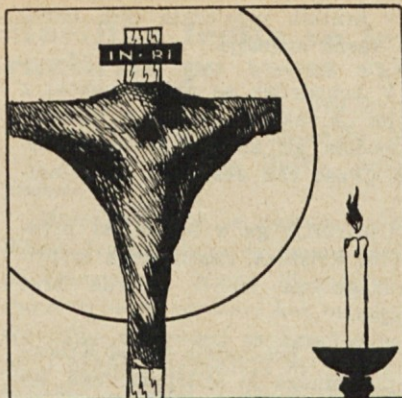
v

Venezueli

Nekaj izrednega je Veliki teden v Venezueli. Ne le, da je to religiozni dogodek, celo značaj narodnega praznika dobiva. Začne se na cvetni petek ali kot tu pravijo „Viernes de concilio“. Tako se imenuje ta petek po mašnem evangeliju. Tu beremo dogodek, kako farizeji na „zboru“ (koncilu) sklenejo obsoditi Jezusa. Ta dan ni več šolskega pouka. Žene imajo svoje velikonočno obhajilo.

Chacao, župnija stara skoraj 200 let, pričakuje ta dan procesijo mož, ki prinesejo z gore palmov veje. Pot v goro po palme je stara tradicija Chacaoa, oprta na zaobljubo v neki nalezljivi bolezni. Že v ponedeljek gredo možje in fantje v goro in tam nasekajo palmovih vej. Te prinesejo v petek slovesno v sprevedu, med pritrkavanjem zvonov in pokanjem možnarjev v župnijo, kjer jih pričakujejo župljani. Župnija je tako preskrbljena s palmami za cvetno nedeljo in še drugim jih lahko odstopi.

S cvetno nedeljo se začne veliki teden.

Zanj so značilne slovesne procesije, ki se vijejo po župniji vsako noč po 7 uri zvečer. Te procesije so ponos starejših, tradicionalnih župnij. Novejše „premorejo“ kvečjemu eno (veliki petek) ali pa nobene. Imenujejo jih „Pasos de Semana Santa“, po naše „Obhodi (dobesedno: koraki) velikega tedna“.

Začno se s cvetno nedeljo. To noč je na vrsti prvi obhod imenovan: Jesús en el Huerto. (Jezus na Oljski gori).

V sprevedu na velikih nosilih nosijo kip, ki predstavlja Jezusa na Oljski gori in ob njem Angel, ki ga pri krvavem potu krepča. Nosila so slovesno okrašena in razsvetljena z lučkami, ki črpajo tok iz 14 avtomobilskih baterij vloženih pod nosila.

Obhod se počasi pomika po ulici, obdan od množice vernikov, ki ga spremljajo, več ali manj zbrano z molitvijo na ustih in svečko v rokah. Po treh urah se spreved vrne v cerkev in tam je slovesno zaključen s pridigo. Pri vsem tem obhodu seveda ne sme manjkati godbe,

ki v kratkih presledkih igra nabozne, resne melodije.

V ponedeljek se prizor ponovi z novim „korakom“, to pot z Bičanim Gospodom ali kot po špansko pravijo „Paso con Jesús en la Columna“.

Upriporijo ga s kipom, ki predstavlja Kristusa, razbičanega in privezanega na steber, seveda brez rabljev.

V torek praznujejo obhod Kristusa ponižanega in Potrpežljivega, ali Paciencia“. Upodablja ga sedeči, po špansko: „el Paso de Humildad y razbičani in opljuvani Kristus, ki si z roko podpira glavo in žalostno gleda predse.

V sredo pridejo procesije do svojega delnega viška z znamenitim „Nazarečanom“ ali „El Nazareno“. Obhod predstavlja Kristusa, ki nese križ in Simona iz Cireně, ki mu pomaga od zadaj.

Ta procesija privabi izredno veliko častivcev, ki stopajo za nosili, z lučkami v rokah, molitvijo v ustih in v mnogih primerih celo v posebni obleki, ki so si jo nadeli iz pobožnosti ali morda iz zaobljube. Obleka obsega vijoličasto haljo z belim pasom in skoraj vedno kapuce na glavi. To haljo nosijo predvsem otroci a tudi odrasli, moški, niso redki.

Obhod v četrtek je posvečen Križanemu Kristusu: Paso del Crucificado.

Te procesije se stopnjujejo po važnosti in zato tudi po obisku vernega ljudstva. Najvažnejša je procesija na Veliko sredo.

Veliki teden pride do viška v petek, dan Božjega groba: el Paso del Sepulcro.

V naši župniji (Chacao) prinesejo Božji grob v slovesni procesiji v župno cerkev ob 2 popoldne v največji vročini. Nič zato. Tu je vsaka žrtev premajhna! Spremljajo ga žalostna Mati in sv. Janez.

Glavna procesija se razvije zvečer, pri nas npr. ob 9. Božji grob je zelo lepo okrašen in bogato razsvetljen. Ves je v lučkah, ki se svetijo iz množice belih lilij. Obkrožajo ga dve vrsti belo oblečenih deklic, ki si štejejo v posebno čast, da morejo biti častna straža sv. groba. Nosila so silno težka, ker je na njih, poleg teže sv. telesa in vsega kar spada k temu, še okrog 20 avtomobilskih baterij za lučke. Pogled je res veličasten. Nosivcev je kakih 20. Ta obhod privabi največ ljudi.

V Chacao, računam, da jih je bilo saj 3.000 med gledavci in udeleženci procesije (V sosednji župniji pravijo da ok. 7.000). Nekateri molijo, drugi samo gledajo ali poslušajo godbo, ki igra svete melodije, mnogi nosijo v rokah svečke. Seveda o kakem redu, ni mogoče govoriti pri teh procesijah. Vsi gredo kot ovce okrog nosil, a zbranost mnogih je očitna. Ta masa ljudi se počasi pomika naprej, obkroži nekaj blokov in po treh urah pride nazaj. Slovesna pridiga gostavi piko in zaključí te procesije, ki jih je končal Kristus v grob položen...

Omembe vredni so nosivci in voditelji sprevedov. Duhovniški komentariji pravijo, da k prvim spadajo skoraj sami pijančki, konku-

binci in fornikariji. Nekaj bo že res, saj skoraj nikoli med letom ne pristopijo cerkvenega praga. A vendar hočejo nesti svoj „križ“, da tako saj delno zadoste božji jezi... Tlečega stenja ne bom ugasnil (Mt 12, 20)... beremo v evangeliju. Kaj hočeš narediti? Jim boš prepovedal to edino priložnost pokore in dobrega dela? Izredno „važni“ pa so voditelji teh obhodov. So celi strokovnjaki. In po pravici. Paziti morajo, da se nosila ne prevrnejo, saj se silno težka in gledati, da jemljejo pravo smer na cesti ter da drže korak. To je izredno važno, ker sicer bi bila hoja nemogoča in korak pretežak. Nosilci navadno zelo težko vidijo, kje hodijo. Sprednji gledajo naprej, zadnji nazaj in hodijo „ritensko“, oni ob strani pa hodijo postrani in gledajo proti hišam. Ti zlasti težko premikajo noge. Vse to mora voditelj, pravi izvedenec, „uglasiti“ in gledati da je med njimi pravo soglasje in „takt“. Da ti voditelji svoja povelja ne dajejo tiho, je razumljivo. Kdo jih bo sicer slišal. Zato je vpitja dovolj.

Mnogi župniki so hoteli odpraviti nekatere koruptele teh procesij in doseči, da bi bile res procesije, kjer bi se molilo in bile malo krajše. A jim navadno ni uspelo, kajti, če jo je prehitro konec, nič ne velja. (V Gviguah npr. traja procesija Sv. groba od 7 zvečer do 4 zjutraj in obide samo park pred cerkvijo.) To pomeni, da so te procesije zajele dušo ljudstva in postale nekako cerkvena folklor. Prinesli so jih Španci, saj so v Španiji znane procesije velikega tedna v Seville.

Janez Grile, Venezuela

Marijina legija se je razširila po vsem svetu

Sv. oče Pavel VI. je pred kratkim poslal vrhovnemu predstojniku Marijine legije, Franku Duffu, pohvalno pismo.

Marijina legija je nastala na katoliškem Irskem in se je kmalu razširila po vsem svetu. Njeno blagodejno poslanstvo se je izkazalo kot orodje presenetljive dejavnosti za zgradbo in širjenje božjega kraljestva na zemlji. Dobesedno se glasi v pismu poleg drugega:

„Duh Marijine legije žrpa močno hrano iz notranjega življenja njenih udov, iz njene discipline, njene požrtvovalnosti za rešenje sočloveka in njene nezlomljive zvestobe do Cerkve. Posebno pa se odlikuje po velikem zaupanju do svete Device. V Njej ima legija svoj zgled, svojo voditeljico, veselje in oporo.“

Končno izraža sv. oče vrhovnemu predstojniku in njegovim sodelavcem globoko hvaležnost ter izroča vse člane varstvu Naše ljube Gospe in podeljuje vsem in vsakemu legionarju svoj poseben očetovski blagoslov.

MOLITVENI NAMEN:

Splošni: da bi vsi ljudje spoznali velikonočno skrivnost in jo močno doživeli.

Misijonski: da bi se misijonarji pripravili na zahteve duhovnega in apostolskega življenja.

Za domovino: da bi Slovenci v Kristusovem vstajenju našli vzor in moč za osebno duševno in narodno vstajenje.

PO KRIŽU V POVELIČANJE

V marcu obhajamo veliki teden in Veliko noč — spomin blaženega trpljenja in slavnega vstajenja Gospoda Jezusa Kristusa. Obe skrivnosti sta v tesni medsebojni zvezi. Le po trpljenju in križu je prišel Jezus v svojo slavo. Sam to potrdi po svojem vstajenju, ko se prikaže žalostnim učencem na poti v Emaus: „O nespametna in po srcu pozna za verovanje vsega tega, kar so povedali preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus, to pretrpel in šel v svojo slavo?“ (Lk 24, 26). Kar velja za Kristusa, velja tudi za njegove učence: „Le če, z njim trpimo, bomo z njim tudi poveličani“ (Rim 8, 17).

Koncilski znak

Globoki skrivnosti trpljenja, ki je pogoj poveličanja, je posvetil zadnji koncil posebno pozornost. V konstituciji o Cerkvi v sodobnem svetu takole o tem govori:

„Nedolžno Jagnje Jezus Kristus je prostovoljno za nas prelił svojo kri in nam je s tem zaslužil življenje. V njem se je Bog spravil z nami in nas spravil tud med seboj. Rešil nas je sužnosti satana in greha, tako da more vsakteri od nas z apostolom govoriti: ‘Božji Sin me je ljubil in se je samega sebe zame dal’ (Gal 2, 20). ‘Trpeč za nas nam je dal zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah’ (1 Petr 2, 21).

Odprl nam je pot, po kateri se posvečujeta življenje in smrt in dobivata nov smisel. Krščanski človek, prispodobljen božjemu Sinu, ki je prvorojenec med mnogimi brati (Rim 8, 29), prejme prvine Duha, to je njegove darove in posvečujočo milost, ki ga uspo-

sabljaajo za spolnjevanje nove zapovedi ljubezni.

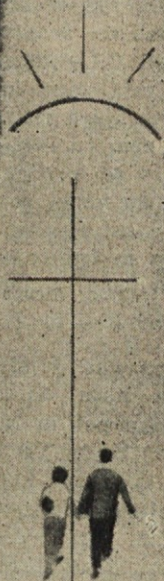
Po tem Duhu se notranje obnavlja ves človek, dokler ne pride posinovljenje, odrešenje našega telesa (Rim 8,23). „Če prebiva v vas Duh njega, ki je od mrtvin obudil Jezusa, bo on, ki je Jezusa Kristusa od mrtvih obudil, tudi vaša umrljiva telesa oživil po svojem Duhu, ki v vas prebiva“ (Rim 8,11).

Kristjana vezeta nujnost in dolžnost, da se v mnogih bridkosti bori proti zlu in pretrpi tudi smrt; a po velikonočni skrivnosti združen s Kristusovo smrtjo, bo potrjen v svojem upanju dospel do vstajenja. To ne velja le za kristjane, ampak tudi za vse ljudi, ki so blage volje, v katerih srcih

milost božja nevidno deluje. Kristus je namreč umrl za vse in končni cilj človekov je v resnici en tam, namreč božji.

Zato moram verovati, da Sveti Duh vsem ljudem daje možnost, da se na način, ki je le Bogu poznan, pridružuje tej velikonočni skrivnosti. Taka je namreč velika človekova skrivnost, ki jo krščansko razodetje vernikom razsvetljuje. Po Kristusu in v Kristusu se razsvetljuje uganka trpljenja in smrti, ki ostaja zunaj njegovega evangelija v popolni temi. Kristus je vstal; je s svojo smrtjo premagal smrt in nam dal življenje, da moremo kot otroci božji v duhu posinovljeni klicati: Abba, Oče! (Rim 8,15).“ (22).

Kadar nam je misel na križ
težka in se ji naša slabotna
narava izogiblje in upira,
nam Cerkev kliče v spomin
Kristusovo trpljenje in nje-
gov križ, ki je edini začetek
prave sreče.

Nujnost križa

Kadar nam je misel na križ težka in se ji naša slabotna narava izogiblje in upira, nam vendar Cerkev neprestano v spomin kliče Kristusovo trpljenje in njegov križ.

Privsaakem znamenju križa bi nam moralo biti to Kristusovo trpljenje prisotno. Pri sveti maši se ga Cerkev pobožno spominja skupno s Kristusovim vstajenjem in vnebohodom in imenuje njegovo trpljenje blaženo, ker nam iz njega izvirajo vse božje milosti.

Ker smo pa ljudje pozabljivi, obhaja Cerkev vsako leto veliki teden, kjer nam v pretresljivih obredih bogoslužja, zlasti v odkrivanju in češčenju križa na veliki petek glasno kliče, da smo bili po Kristusovem križu mi le po njem odrešeni. Vabi nas, da se skušamo v to skrivnost Kristusovega križa in trpljenja poglobiti in da z iskreno pobožnostjo in hvaležnostjo ponavljamo: Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.

Pretresa nas dejstvo, da si je Jezus za naše odrešenje izbral prav bridko pot križa, da je bila prav ta od Svete Trojice določena. S sveto Cerkvijo verjamemo, da bi nas bil Jezus mogel odrešiti na drug način. Ker je Bog in človek v eni sami, drugi božji osebi, ima vsako njegovo dejanje, vsaka misel in želja neskončno vrednost.

En sam njegov vzdih, ena sama solza, ena sama kaplja krvi bi bila zadostovala za naše odrešenje.

A božji sklep je bil ta, da nas je odrešil po silnem, nepopisnem trpljenju in po nečastni smrti na križu, križan med dvema razbojnikoma. Ze sedemsto let pred tem ga je tako gledal v duhu prerok Izajija:

„Ni imel podobe ne lepote, da bi ga želeli gledati. Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin in izkušen v trpljenju, kakor človek, pred katerim skrivajo obličje, preziran, da ga nismo hvalili. On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine. Zaradi naših grehov je bil ranjen, potrj zaradi naših hudobij. Za naše zveličanje ga je zadela kazen, po njegovih ranah smo bili odrešeni“ (53)

Vse to v nas utrjuje zavest, da ni druge poti v življenje kot pot križa. Po Kristusovem križu so posvečeni tudi naši križi, če smo v duhu združeni z njim. Naše trpljenje združeno s Kristusovim, prejema od njegovega zadostilno, odrešilno, zaslužno moč — za nas in za druge.

Kot Kristjani moramo ponižno

in vdano sprejeti delež, ki nam ga je Gospod Jezus od svojega križa določil. Naše bolezni, dušne in telesne bolečine, dolžnosti, žrtve in odpovedi, ki jih življenje od nas terja — to je naš vsakdanji križ.

Priznati moramo, da ta ponižna pripravljenost in vdanost nista lahki. Zlasti ne v naši moderni

dobi, ko gre stremljenje vzgoje in življenja le za uživanjem.

Zadnji koncil je odprl Cerkvi in svetu nove poglede na življenje, na dolžnosti in težave. Odprla je tudi pot nevarnostim, zmotam in skušnjavam. Ena teh je zahteva, da se mora krščanstvo reformirati da naj postane lahko, zložno, prijetno, brez žrtvovanja; da naj se prilagodi vsem zunanjim oblikam življenja v svetu in tako postane elegantno in prikupno.

Res je, da Cerkev s simpatijo in razumevanjem spremlja vsa posredna stremljenja človeštva in v omenjeni konstituciji priznava in upošteva vrednost vseh pozitivnih svetnih dobrin; res je tudi, da je papež Janez XXIII. sklical koncil prav zato, da se Cerkev, kolikor je to dopustno, prilagodi novim časom — vendar Cerkev vztraja v svojem prepričanju, da krščanstvo nikoli ne more biti prosto križa.

„Naj nam od tega velikega petka vsaj tole ostane za spomin: Ne bojmo se križa Kristusovega. Ne bojmo se križa, ki ga je Gospod nosil za nas in nam ga ponuja v zveličanje. Če smo sposobni, da dobro nosimo križ, bo križ potem nosil nas, kot lepo pravi Hoja za Kristusom. Zakaj križ je vir moči; v križu se odkriva človekovo srce. Križ postavlja ceno vsem naporom in bridkostim. Križ je ključ, ki nam odpira vrata v božje kraljestvo. Križ nam daje plačilo večnega življenja. Nositi križ je naša krščanska dolžnost, je pa tudi naša čast in slava.“

Ponovno naj nam spregovori koncil v že omenjeni konstituciji o Cerkvi v sodobnem svetu: „V sedanjem razvoju sveta so vedno številnejši tisti, ki si stavljajo in v novi ostrini občutijo temeljna življenjska vprašanja: Kaj je človek? Kakšen je smisel trpljenja, zla, smrti, ki kljub tolíkemu do-

Krščansko življenje ni možno brez trde in velike teže dolžnosti; ni možno brez stalne zveze s skrivnostjo Kristusovega trpljenja in smrti.

Ako bi hoteli to iz našega življenja izključiti, bi si ustvarili s tem le žalostne utvare, krščanstvo bi s tem izgubilo svojo notranjo, odrešilno moč; postalo bi pesvetno in neučinkovito, ker le v križu in od križa prihaja prenavljajoča in odrešilna sila. Zato Gospod s tolikim poudarkom uči, da je nositi križ naša nujna dolžnost, nositi ga z vsemi trdotami in bolečinami. z vso neizprosno zahtevnostjo, če treba tudi s tragiko.

Take misli je razvijal sveti oče Pavel VI. lansko leto na večer velikega petka ko je s križem v rokah nagovoril verno množico v rimskem koloseju, pozorišču nestetih mučeniških smrti.

Za sklep je sveti oče dejal:

seženemu napredku še naprej obstajajo?

Cerkev veruje, da Kristus, ki je trpel in vstal za vse, daje človeku po Svetem Duhu svojo luč in moč, da more vršiti najvišji poklic in da nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, da bi se mogli v njem zveličati (Apd 4, 12). Veru-

je tudi, da je ključ, središče in končni cilj vse človeške zgodovine v Gospodu in Zveličarju Jezusu Kristusu. Prepričana je, da je pod spremenljivim površjem mnogo stvari, ki se ne spreminjajo, ki ima-

jo svoj zadnji temelj v Kristusu, ki je včeraj in danes, isti tudi na veke" (Hebr 13, 8). (10).

Zaključno velikonočno misel naj nam da sv. Pavel, ki piše Rimljanom:

„Kakor je Kristus vstal od mrtvih s slavo Očetovo, tako moramo tudi mi zaživeti novo življenje. Od mrtvih vstali Kristus več ne umrje, smrt nad njim več ne gospoduje. Tako se tudi vi sodite, da ste mrtvi za greh, živi pa za Boga v Kristusu Jezusu. Naj torej v vašem umrljivem telesu ne kraljuje greh, da bi služili njegovim pohotam, pa tudi ne dajajte svojih udov grehu za orodje krivičnosti, ampak izročite se Bogu kakor od mrtvih oživali in svoje ude dajte Bogu za orodje pravičnosti“ (pgl 6).

Alojzij Košmerlj, Argentina

Nova dvorana za papeške avdience v Vatikanu

Kdorkoli je prisostvoval v vatikanski baziliki papeškim avdiencam, je mogel opaziti težave, neprimernosti in prizore, ki niso primerni za največjo cerkev krščanstva. Te neprimernosti so opazili tudi papeži.

Zlasti papež Pavel VI. je večkrat izrazil svojo željo, da bi poskrbeli za okolje, ki bi bilo primerno za splošne avdience, ki predstavljajo tako pomemben del njegove visoke apostolske službe.

Malokdo pa ve, kako je težko najti prostor za tako dvorano. Notranji prostori Vatikana so skrajno omejeni. Dvorana pa bi morala kljub temu biti blizu apostolske palače. Prav tako ne bi smela biti preveč daleč od bazilike svetega Petra, ki je cilj vseh vernikov.

Ko so preučevali ta problem so nekateri svetovali, da bi jo napravili pod zemljo pod dvoriščem della Pigna, drugi zopet naj bi kupili zemljišče izven Vatikana. Praktične in tehnične težave so odsvetovale to rešitev.

Tako so zbrali prostor, ki je med cesto Via Largo Cavallegeri, za palačo svetega oficija, pokopališčem in nemškim zavodom v Vatikanu in zavodom sv. Matere. V začetku meseca junija 1966 so pričeli z izkopom. Mnogi so pričakovali, da bo prišlo pri teh izkopavanjih do kakih zgodovinskih odkritij. To upanje se do tega trenutka ni izpolnilo.

Nova avla bo s pomočjo podzemeljskega hodnika povezana z baziliko sv. Petra.

Papež Pavel VI. je zaupal nalogo zgraditi novo avlo za splošne avdience ing. Pier Luigi Nerviju, ki je svetovno znan po zgraditvi velikih zgradb s posebnimi stavbnimi strukturami in z modernimi smelimi tehnič-

nimi zamislili. Arhitekt Nervi je zgradil med drugim stalni sedež Unesca v Parizu, palačo dela v Turinu, najvišji nebotičnik v železobetonu na svetu v Montrealu, stolnico sv. Frančiška v Kaliforniji, novo palačo za izdelovanje vrednotnic Banke d' Italia v Rimu in številne druge palače.

Študij njegovega načrta je izvedla stalna komisija za zaščito zgodovinskih in umetniških spomenikov svetega Sedeža. Prvi povzetek načrta so razstavili pomladi leta 1964 v drugi loži vatikanske palače, kjer si ga je ogledal papež Pavel VI. Arhitekt Pier Luigi Nervi je nato s svojimi sinovi arhitektom Antonijem, inženirjem Marijem in arhitektom Antonijem izpopolnjeval prvotni osnutek z modeli avle v celoti in z modeli za posamezne dele avle, tako za majhno dvorano, ki bo priključena avli in za valovito streho, ki jo bo pokrivala.

Nova velika avla bo napravljena v obliki trapecoida, pri čemer bodo upoštevali funkcionalne zahteve, tako vidljivost, popolno akustičnost in najboljšo klimatizacijo. Streha z okni bo valovita, v eni smeri in bo nudila vedno večjo vidljivost čim bolj se bomo bližali prostoru s papeževim prestolom. Ogromnost ne bo povzročila malodušja, ker se bo vsak čutil povezanega ne samo s tistimi, ki jih ima okrog sebe, marveč tudi s tistimi, ki bodo na klopih, ki bodo postavljene v takih višinah, da bo mogoče videti vse navzgoče. Beli cement z zlatimi okraski bodo dali dvorani plemenit, dostojanstven ton.

V dvorani bo na razpolago 11.000 sedežev, 2.000 stojišč, na odru, kjer bo papež, pa bo prostor za nadaljnjih 500 oseb. Če bodo odstranili vse klopi, bodo lahko dobili prostor za 24.000 stojišč.

Predvidene so nekatere stranske dvorane, ki bodo na razpolago svetemu očetu, med njimi ena za posebne avdience in poseben prostor za seje in sestanke z dostopi, ki bodo povsem ločeni od glavne avle. Predvideni so tudi prostori za tisk, radio in televizijo in za razne usluge javnosti. Pod zemljo, pod glavnim vhodom bodo naprave za ogrevanje avle in za stalno sveži zrak.

Z novo avlo bodo verniki imeli dostojen sprejem: trg, baziliko in avlo za avdience.

Kakšni bodo občutki oseb, ki se bodo približali kompleksu monumentalnih antičnih in modernih zgradb, ki predstavljajo Vatikan?

Meseca maja 1946, ko se je dobro končala druga svetovna vojna, si je stavil to vprašanje takratni substitut v vatikanskem državnem tajništvu msgr. Montini, današnji papež Pavel VI. Takrat je na to vprašanje odgovoril z besedami, ki veljajo tudi danes: „Vatikan ni samo preteklost, je dom svetega očeta, avtoritete, ki je še vedno živa in dejavna.“ Zato je prav, da so v njem poleg veličastnih antičnih palač tudi ostvartitve najsmelejših duhov moderne tehnike današnjega časa.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh

Nekateri menijo, da je prava molitev samo tista, s katero Boga hvalimo ali se mu zahvaljujemo.

Toda prav v očenašu nas Jezus uči drugače. Saj je ta Gospodova molitev pravzaprav ena sama vrsta prošenj, zlasti v drugem delu, ki se začenja z besedami Daj nam danes naš vsakdanji kruh, so nanizane prošnje, ki so v srcu vsakega človeka, da le ni povsem otopel in se zakrknil.

Znamenje je torej, da je tudi prošnja molitev, prava molitev. Saj drugače biti ne more. Razodetje in tudi zdrav um nam povesta, da je Bog vse, človek pa nič, oziroma le to, kar je od Boga prejel.

Iz tega spoznanja izhajajo tudi prošnje v drugem delu očenaša.

Prva je: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh.*

Kaj je mislil Gospod, ko nam je naročil, naj Boga prosimo za

kruh? V grškem izvirniku je beseda artos. To pomeni kruh, posebno pšenični kruh, a tudi jed na splošno. Prosimo torej Boga, naj nam daje jed, ki nam je potrebna za zemeljsko življenje.

Nekateri bi v tej prošnji za kruh radi videli simbolični pomen, kakor da bi prosili za mistično jed, morda celo za evharistijo. Če tudi takih razlag ne moremo izključiti, vendar je prvi pomen teh besed v očenašu prav ta, da gre tu za pravo telesno hrano in za vse, kar človek potrebuje za svoje zemeljsko življenje. Človek ki nima česar potrebuje za svoj obstanek: hrane, obleke, stanovanja, družinskega in družabnega miru, ne more niti Boga prav častiti. Revščina in beda sta sovražnika dobrega in s tem tudi Boga. Lačen človek ne bo molil. Ne bo hodil k maši, k zakramentom. Ne gre za razkošje, gre za to, kar je primerno in potrebno.

Ob blagoslavljanju hiš za veliko noč je neki duhovnik prišel v hišo, kjer je vladala velika revščina. Tu je bilo več otrok in starši.

Pozanimal se je za njih versko življenje in ugotovil, da so verske dolžnosti zelo zanemarjali.

Otroci, že dovolj odrasli za sv. zakramente, niso bili še pri prvem sv. obhajilu.

Mati mu je na vprašanje odvrnila: „Nimam jih s čim obleči in obuti; da bi jih pošiljala take, me je pa sram. Kako naj si pomagam?“

Duhovniku se je posrečilo, da je očetu preskrbel stalno delo. Družina si je gospodarsko opomogla, otroci so začeli hoditi k nauku, prišli so sv. zakramente, začeli so redno hoditi k sv. maši. Družina je res kmalu postala tudi dejansko krščanska in ena najboljših v župniji.

Kaj pa je včasih krivo, da se dogajajo reči, ki bi se ne smele?

Modrec v stari zavezi ne pravi zaman: „Revščine in bogastva reši me, o Gospod; daj mi kruha, ki ga potrebujem, da te nasičen ne

zatajim in ti ne porečem: „Kdo je Bog?“ Ali da v svoji revščini ne bom kradel in ne bom sramotil imena svojega Boga.“ Revščina je bila in je še vedno velik sovražnik vsega dobrega, predvsem lepega krščanskega življenja.

V okrožnici „Mir na Zemlji“ Janez XXIII. obravnava vprašanje miru. Med drugim opozarja tudi na to, kar ogroža mir med narodi.

Ena izmed največjih ovir za ohranitev miru, pravi, je prav revščina, ki stiska mnoge narode.

Kdor ima kaj srca, pravi Janez XXIII., se ne more sprijazniti z dejstvom, da dve milijardi od treh milijard ljudi svetovnega prebivalstva nista dosegli normalne razvojne družbene stopnje, ki jo omogoča sedanja tehnika nekaterim narodom.

Kdo more ostati brezbrizhen, ko ve, da dva od treh ljudi na svetu nimata dovolj hrane? Kdo more sprejeti tako krivično razdelitev zemeljskih dobrin?

To očitno krivico je treba odpraviti, nadaljuje sv. oče. Odpraviti je treba začarani krog, ki ga opažamo na večini zemeljske oble. Mnogokje so ljudje revni, ker premalo proizvajajo, ker so preveč revni, da bi mogli več doseči.

Zlo je treba zatreti v kati. Vse je treba spraviti v pogon, da bo lahko vsak človek in vsak narod upal v boljšo prihodnost. Na svetu, kjer se vsa sekundo rodi nov človek, ne smemo biti niti eno uro v zamudi. Revščina ne čaka! kliče Janez XXIII.

Rekli smo že, da dve od treh oseb na svetu trpita večjo ali manjšo lakoto. Vsako leto umre na svetu okrog 60 milijonov ljudi, ne toliko zaradi bolezni, ampak zaradi pomanjkanja kruha. Za lakoto ali za posledicami lakote umre letno 30 do 40 milijonov ljudi, torej toliko, kolikor jih je umrlo v zadnji svetovni vojni, ki je trajala pet let in je bila ena izmed najbolj krvavih v zgodovini.

Nekatere misli iz poslanice Janeza XXIII. sedanjemu človeštvu je povzel Pavel VI. v božičnem nagovoru leta 1963. Kakor njegov prednik tudi Pavel VI. vidi v bedi in lakoti velikega sovražnika človeškega rodu, ki ga je treba premagati. „Številne so potrebe sveta,“ pravi sv. oče. „Toda med njimi so nekatere tako očitne in tako silne, da jih mi vsi v neki meri poznamo.“

„Prva je lakota. Tudi prej se je vedelo, da je; toda danes so jo odkrili. To je sedaj že znanstveno odkritje, ki nas opominja, da nad polovica človeškega rodu nima dovolj kruha. Celi rodovi otrok še danes umirajo in hirajo v nedopredljivi bedi. Lakota je kriva bolezni in revščine, ki od svoje strani večajo lakoto. Ni samo to, da velikim narodom manjka splošnega blagostanja, manjka jim enostavno zadostne hrane.

Če se temu žalostnemu stanju ne odpomore s primernimi ukrepi, ne samo, da se ne bo zmanjšalo, temveč se bo še povečalo. Naraščanju prebivalstva v deželah lakote še ne odgovarja v zadostni meri naraščanje sredstev za prehrano. Na drugi strani pa se množe sredstva za obveščanje in ljudje se hitreje izobrazujejo; vse to večja nezadovoljstvo in upornost v njih bednem stanju. Lakota lahko postane prevratna moč z nepredvidenimi posledicami.“

Pavel VI. opozarja nato, da nikakor ni na mestu mnenje tistih, ki hočejo to žalostno stanje odpraviti s tem, da hočejo umetno omejevati rojstva. „Namesto da bi se trudili, kako s sodobnimi tehničnimi sredstvi pomnožiti kruh na mizi, hočejo zmanjšati število gostov okrog mize.“ To ni vredno moderne kulture, zaključí Pavel VI.

Tudi te besede kakor besede Janeza XXIII. je narekovala misel na prošnjo iz očenaša: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh...“

Ko torej molimo v očenašu Daj nam danes naš vsakdanji kduh, ne mislimo samo nase, na svojo družino. Mislimo tudi na vse tiste lačne množice po svetu, ki nimajo ničesar, s čemer bi si utešili lakoto in potolažili lačne želodce.

Ko molimo „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“, ni tu nobena beseda odveč. Na vsako moramo paziti.

Predvsem molimo: DAJ NAM. To ne samo meni, ne samo moji družini, ampak vsem, ki smo ljudje in ki v enaki meri potrebujemo vsakdanje hrane za življenje. Tu imamo zgled skupne molitve kakor nikjer drugje. Molvec pri molitvi očenaša ni sam, ampak je član vesoljne človeške družine in zato moli v svojem imenu in v imenu vseh ostalih bratov in sester, poznanih in nepoznanih. Samo še pri sv. maši imamo podobno vesoljno molitev.

Končno je treba poudariti še dve besedi: DANES in VSAK-DANJI KRUH. Če upoštevamo besedilo, kakor ga je zabeležil sv.

Luka, 'ki ga potrebujemo'. Molimo torej za božjo pomoč od dne do dne, brez pretirane zaskrbljenosti, kaj bo jutri. To je čisto v soglasju z Jezusovim naročilom v govoru na gori: „Ne bodite v skrbeh, za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli... Zakaj po vsem tem povprašujejo pogani. Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete.“ (Mt 6) Gospod nas torej uči, da moramo prihodnost zaupati Bogu, za sedanjost pa skrbeti po pameti in biti zadovoljni s potrebnim za vsakdanje življenje. Kajti „človek ne živi samo od kruha“ (Mt 4).

Dr. Kazimir Humar, Gorica

Živali v človeški službi

Pred kakimi 150 leti je bila na Angleškem ustanovljena prva družba za zaščito živali. Privzgojiti je hotela v ljudeh, zlasti v otrocih, sočutje in celo neko pravo ljubezen do živali. Podobne ustanove so se potem kmalu razširile po vsem civiliziranem svetu. Njim gre zasluga, da so danes živali mnogokje zaščitene celo z zakoni pred brezsrčnim in krutim ravnanjem človeka.

To dejstvo samo je brez dvoma razveseljivo, ker kaže na nek kulturni napredek človeka v primeri s preteklostjo. Znak kulture je, če se človek v odnosu do živali da voditi od zdrave pameti in sočutnega srca, ne pa od trenutnega razpoloženja, še manj od kakih drugih nžkih nagonov.

Seveda je treba zavreči tudi vsako pretiravanje v nasprotno smer. Vzdrževati iz neke napak umevane sočutnosči prave bolnišnice in specializirane klinike za živali, kot se to dogaja ponekod, zlasti v anglosaksonskem svetu, to se zdravo mislečemu in čutečemu človeku upira, zlasti še če v istih deželah niti za ljudi ni zadostno poskrbljeno in so živali pogosto deležne večje kot ljudje.

Kot vse v življenju človeka in kristjana, tako mora biti tudi naš odnos do živalskega sveta utemeljen na načelih naravnega zakona in božjega razodetja.

Katera pa so ta načela? Poskusajmo jih podati v nekaj kratkih formulacijah:

1) Najprej je jasno, da živali niso in ne morejo biti nosilci kakšnih pravic. Nosilec pravic je lahko samo oseba, torej umno svobodno bitje, ki ima svoj lasten osebni cilj, ki zanj ve in ga skuša z uporabo danih sredstev tudi svobodno doseči ne da bi ga pri tem kdo smel ovirati. Živali niso umna in svobodna bitja, njih življenje poteka nagonsko. Njihova naloga je, da služijo drugim.

2) Toda četudi ne moremo govo-

riti o pravicah, ki bi jih živali imele nasproti človeku, pa moremo govoriti o dolžnostih, ki jih ima človek do živali, dolžnosti, katerih temelj je človekova odvisnost od Boga, absolutnega gospodarja vsega stvarstva.

Živali so namreč del stvarnega sveta, ki ga je Bog dal človeku v službo in uporabo. V kolikor sme človek ta svet zase uporabljati in se ga posluževati, je tudi on njegov gospodar.

Seveda to človekovo gospodstvo ni absolutno, kot je božje, sme se torej stvarstva, tudi živali posluževati, kolikor mu je to za življenje koristno ali potrebno.

Vse drugo bi bila zloraba božjega daru. Zato ni dovoljeno, da bi

človek brez potrebe ali celo za zabavo uničeval živali ali jih mučil. To toliko manj, ker so živali bitja, ki čutijo in zato tudi bolečine občutijo.

Še bolj protinaravno je, če ima kdo že kar navado, da se nad živalmi znaša, ker takšno ravnanje ne le kaže maloplemenitega človeka, ampak po psiholoških zakonih to nezdravo notranje razpoloženje še povečuje in posplošuje, zato je takšen človek navadno tudi do ljudi brezčuten in surov.

3) Kristjan zatorej enako kot vsak plemeniti človek odobrava prizadevanje družb za zaščito živali, čeprav pogosto ne more soglašati z nagibi, s katerimi utemeljuje to svoje prizadevanje. Po zdravem nauku živali nimajo nobenih pravih pravic, tudi niso predmet kakšne resnične ljubezni, zakaj ta je možna samo med osebami.

4) Iz do sedaj povedanega je tudi razvidno da ni možen noben pameten in upravičen ugovor proti tako imenovani vivisekciji, to je prakticiranju bolečih eksperimentov na živih živalih.

Zdravniška veda danes skoro ne more narediti nobenega važnega koraka naprej brez teh eksperimentov. Mnogo bioloških zakonov in metod zdravljenja je bilo odkritih najprej na živalih, ki so se potem s pridom uporabile na človeku. Edina zahteva je, da se pri teh poskusih živalim ne prizadene več in hujših bolečin, kot

je to za poskus potrebno. In danes je to z modernimi anestezijskimi sredstvi skoro vedno v neki meri dosegljivo.

Kristjan bo v živali videl predvsem dar svojega nebeškega Očeta, sled njegove lepote, modrosti in moči, ki se ga bo zato hvaležno posluževal. Njemu v čast in sebi v korist.

Dr. Kukovica Alojzij, DJ

v **Posvecujte nedelje**

Bog sam nam je dal zgled, kako naj Gospodove dneve posvečujemo. Že na začetku svetega pisma je Sveti Duh, ki je pravi pisatelj svetih knjig, dal zapisati, da je Bog „sedmi dan počival po vsem svojem delu, ki ga je naredil. In Bog je blagoslovil sedmi dan in ga posvetil, ker je ta dan počival po vsem svojem delu, ki ga je ustvaril in naredil“ (1 Mojz 2,23).

Blagoslovil ga je, to se pravi: napolnil ga je z dobrotami; v novi zavezi z nadnaravnimi darovi, milostmi, ki nam jih prav na Gospodove dni obilneje deli v presveti daritvi in v zakramentih. Posvetil je sedmi dan, to se pravi, ločil ga je od drugih šestih dni, mu odvzel posvetni značaj in ga določil za svet dan, posvečen v božjo slavo in čast. Ko modri Sirah govori o neenakosti na svetu, govori tudi o neenakosti med dnevi in pravi takole: „Zakaj presega en dan drugega, saj prihaja vsa dnevna luč v letu od sonca? Z Gospodovim spoznanjem so bili ločeni, on je različne naredil čase in praznike. Nekatere je narz-dil vzvišene in svete, druge pa je postavil v število navadnih dni“ (Sir 33, 7-9).

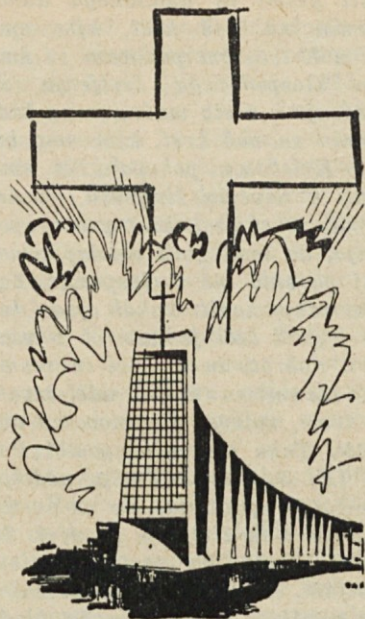
Pa zakaj je Bog naredil tako? Z zapovedjo posvečevati njegove dneve se je Bog, ki je večna dobrota prilagodil človeški naravi in človekovim naravnim zahtevam. čeprav se jih človek sam komaj zaveda in jih le v podzavesti slu-ti. O tem pravi že 400 let stari katekizem, ki ga je po naročilu tridentinskega cerkvenega zbora izdal sveti papež Pij V., takole: „Za človeka je naravno, da nujno potrebnim življenjskim opravilom posveti določen čas, tako npr. telesnemu počitku, spanju itd. Prav tako je naravno, da si tako za dušo in za telo vzame nekaj časa, da se poživí, ko se pogovarja z Bogom.“ Zato je treba, da so določeni posebni časi za to, da mislimo na božje reči in dajemo Bogu dolžno čast. To naj vam še nekoliko podrobneje razložim.

Kristjan naj sicer vse dni posvečuje Bogu. Apostol Pavel nas opominja: Vse, „kar delate v besedi ali dejanju, vse storite v imenu Gospoda in po njem zahvaljujte Boga in Očeta“ (Kol 3, 17). Vse, karkoli delamo, delajmo v Jezusovem duhu, tako kakor bi Jezus delal in kakor bi bil on na našem mestu. Tudi vsakdanje delo, ki ga opravlja kristjan, naj bo božja služba, zato je papež Janez XXIII. podelil popolni odpustek vsem, ki po katerem koli obrazcu darujejo Bogu svoje vsakdanje telesno ali duševno delo. O, da bi ne pozabili obuditi vsak dan dober namen in tako dati svojim še tako navadnim delom nadnaravno vrednost!

Posoben, Bogu posvečen dan, je pa nedelja. Že od apostolskih časov praznujemo namesto judovske sobote „Gospodov dan“ v nedeljo. Na nedeljo, prvi dan stvarjenja, je v začetku časov Bog ustvaril svetlobo, na nedeljo je Kristus, Luč sveta, vstal od mrtvih in na nedeljo je nad svoje apostole razlil Svetega Duha, po katerem je izvršil novo, nadnaravno stvarjenje in po katerem postane človek po milosti nova stvar, božji otrok.

O soboti pa govori Bog, ko je dal zapovedi božjemu ljudstvu stare zaveze na Sinaju, takole: „Pomni, da boš posvečeval sobotni dan. Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela. Sedmi dan pa je sobota za Gospoda, tvojega Boga“ (2 Mojz 20, 8 sl.). Bog sam je iz skrivnostnih vzrokov en dan v tednu izbral za božje češčenje. Zato Mojzes in prerok Ezekiel sobote, Bogu posvečene dneve, imenujeta „znamenje“, po katerem se božje ljudstvo loči od nevernih narodov; znamenje prvič za Boga, da se te dni skazuje posebno usmiljenega in milostljivega, drugič pa znamenje tudi za božje ljudstvo, da bi se te dni Boga posebej spominjalo in ga častilo. „Svoje sobote sem jim dal,“ pravi prerok Ezekiel, „da bi bile znamenje med menoj in med njimi, da sem jaz Gospod, ki jih posvečujem“ (Ez 20, 12).

Sobota je bila, nedelja je pa za nas, spomin na božji počitek sedmega dne po šestih dneh stvarjenja in nas opominja, da si z deli pobožnosti in s svetim življenjem prizadevamo priti k večnemu

sobotnemu počitku, ki ga homo uživali v nebeški blaženosti in bomo deležni večnega pokoja, ki ga uživa Bog. Sveti Pavel pravi: „Božjemu ljudstvu še ostaja sobotni počitek, kdor pride v ta pokoj, počiva od svojih del“ — namreč od nadlog in težav tega sveta — „kakor Bog počiva od svojih del,“ tako govori apostol (Hebr 4, 10).

Nedelja, prvi dan v tednu, je torej spomin na stvarjenje sveta. Za Izraelce je bila sobota tudi spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti: „Spominjaj se, da si bil suženj v egiptovski deželi in la te je Gospod, tvoj Bog, izpeljal od ondod z močno roko: zato ti je Gospod, tvoj Bog, zapovedal sobotni dan praznovati“ (5 Mojz 5, 15). Gospodov dan v novi zavezi je spomin na našo rešitev iz suž-

nosti greh in hudabnega duha, spomin na naš krst, kjer smo bili s Kristusom pokopani in smo min Gospodovega trpljenja in vstajenja s sveto mašo; je pa tudi spomin na naš krst, kjer smo bili s Kristusom pokopani in smo vstali k novemu življenju. Nedelja nas torej vsakokrat znova opominja, da smo „bili nekdaj tema, zdaj pa smo luč v Gospodu“. Zato moramo hoditi kakor otroci luči — „sad luči je namreč v vsakršni dobroti in pravici in resnici“. Ne smemo se več udeleževati del teme, marveč jih moramo obsojati. Tako nas uči apostol Pavel (Ef 5, 8-11). Vsaka nedelja nas torej spodbuja, da poživimo svojo vero in življenje po njej. Že skušnja kaže, da postanejo tisti kristjani, ki nedeljo ne posvečujejo s počitkom in sveto mašo, hladni do svete Cerkve in njenih zapovedi, hladni za velikonočno dolžnost, hladni za petkovo postno zapoved in hladni za zapoved, da mora katoličan zakon skleniti po cerkvenih določbah, to je poročiti se cerkveno; končno hladni tudi za zapoved, naj se v nevarni bolezni spravijo z Bogom in prejmejo svete zakramente. Posvečevanje Gospodovega dne je temelj verskega in Bogu všečnega življenja. Zato pravi že Izaija (56, 2): „Blagor človeku, ki drži sobota in je ne skruvi.“

Usodna dolžnost

Dragi verniki! Na kratko sem vam skušal z različnih strani pojasniti, kako usodno važna za vsakega izmed nas je zapoved posve-

čevanja Gospodovih dni. Zdaj pažljive uvidevate, kako resničen je tisti znani rek: Kakršna je nedelja, tako je življenje in taka je smrt; in kako resničen je tisti francoski pregovor: Kdor potrebuje veliko časa, da pride v cerkev, potrebuje tudi veliko časa, da pride v nebesa.

Vem, da kot dobri kristjani v nedeljo ne boste brez sile opravljali težakih del. Na dve stvari glede posvečevanja nedelje pa bi vas le rad opozoril.

Pogosto se dogaja, da čez teden ne dobite obrtnika, samo v nedeljo more priti in vam to ali ono popraviti ali narediti: postaviti ali preložiti peč ali štedilnik, prebeliti stanovanje ali popraviti pohištvo, pipo, kopalnico, kuhinjski stroj in podobno. Ne delajte tega brez župnikovega dovoljenja in si ne obremenjujte brez potrebe svoje vesti. Cerkev, dobra in skrbna mati, daje namreč vsem župnikom pravico, da vas v takih primerih oproste dolžnosti, zdržati se težakih del, prepovedanih na Gospodov dan. Seveda tudi takrat, ko z dovoljenjem smete delati, ne smete opustiti svete maše. Pojdite najprej k maši, potem pa vi in obrtniki delajte z župnikovim dovoljenjem, kar je potrebno. Če bi se sosednje stranke nad vami zaradi tega pohujševale, jim vljudno vnaprej povejte, da imate za delo dovoljenje.

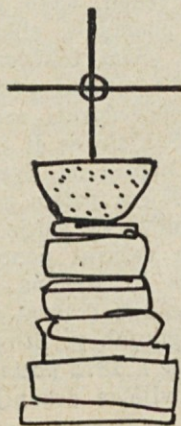
Ne hodite v mesto

Drugič vas prosimo, da nikar z dežele ne hodite v mesto v trgovine prav na zapovedane praznike,

bi padajo na civilno delovne dneve. Javno trgovanje, sejmi in druga javne kupčije in prodaje na zapovedane praznike pravzaprav niso dovoljene. Pa v mestih so pa trgovinah tudi verni ljudje, ki jim ni ljubo, da so prav na zapovedane praznike zaradi navala z dežele najbolj zaposleni, pa tudi obremenjeni; potem pa naj gredo utrujeni zvečer še k zapovedani maši!

Zapovedani prazniki v Sloveniji

Poudarjam: na zapovedane praznike ne hodite v mesto po opravkih. Taki prazniki so tile: sv. Trije kralji, sv. Jožef, vnebohod, sv. Rešnje Telo, sv. Peter in Pavel, Marijino vnebovzetje 15. avgusta in brezmadežno spočetje 8. decembra; na novo leto in na vse svetnike pa je tudi civilno praznik. Mirno pa morete iti zaradi trgovine in nakupa v mesto na tiste praznike, ki jih pri nas sicer iz pobožnosti še obhajamo pa niso

zapovedani. Zaradi današnjih socialnih, zlasti delavskih razmer je namreč že sv. Pij X. leta 1911 odločil, da na te, tako imenovane nezapovedane praznike, nimamo več dolžnosti, biti pri maši in opustiti težaška dela. Taki, nezapovedani prazniki so: sv. Štefan po božiču, velikonočni in binkoštni ponedeljek, svečnica, Marijino oznanjenje 25. marca in Marijino rojstvo 8. septembra. Nihče vas ne more imeti za slabe kristjane, če na take dneve odidete brez maše z doma in pridete v mesto v trgovine, pa čeprav se ta dan v domači župniji obhaja kakor praznik. Vendar pazite, da kaj takega ne boste potem delali tudi na prej naštete zapovedane praznike. Poglejte v kak katoliški koledar, da boste razlikovali zapovedane in nezapovedane praznike in dobro poslušajte oznanila v cerkvi.

Dragi verniki! Gospodovi dnevi nas morajo oblikovati v krščanskem življenju, narediti nas morajo podobne Kristusu, ki je naša pot in naše življenje. Ne smejo iti mimo nas brez sledu, ne smejo biti kakor cerkvice, mimo katerih se z avtobusom ali vlakom samo peljemo, jih trenutek vidimo in potem spet za nami brez sledu izginejo. Poslušajmo radi nedeljske zvonove, ki nas vabijo v cerkev in jih ne preslišimo, kakor ne bomo mogli preslišati angelških tromb, ki nas bodo ob vstajenju klicale k vesoljni sodbi, kjer bo vsak moral dati račun od svojih del.

Jožef, nadškof ljubljanski

OB 60. LETNICE KRONANJA

Mons. dr. Jože Jagodič piše v življenjepisu nadškofa Jegliča, Celovec 1952, da je Jeglič poznal pomoč Marije z Brezij že od mladih nog. Prva, ki je bila tam nadoma ozdravljena, je bila neka Marija Tavčarjeva iz Begunj. Tonej (Jeglič) je bil takrat v šestem letu in baje pri tem ozdravljenju l. 1855 navzoč.

Lojzika Grum

Zdaj že pokojna Lojzka Grum iz Brooklyna N. Y. je bila pa hči te Marije Tavčar, pozneje poročene Lustik in je letos v koledarju Ave Maria v Lemontu objavila članek o svoji materi. Tam opisuje Grumova dogodek, kot ga ji je mati pripovedovala. Babica, torej mati Marije Tavčar, je bila doma na Brezjah pri Grilčku in se je potem omožila v Begunje z vdovcem Tavčarjem. Tavčar p. d. Šmon, Marijin oče je nosil majericam v planine hrano in pri nekem takšnem potu v hribe ga je ubila strela; vdova je pa potem služila pri begunjskih grofih za

veliko kuharico. Tam je imela pri sebi tudi hčer Marijo, Mičco, ki je hodila v Begunje v šolo in se potem v gradu naučila šivati.

Leta 1863 je izbruhnil v Begunjah ogenj. Mičci je bilo takrat osemnajst let in je pomagala gasiti. Prevelik napor pri gašenju jo je močno prehladil in je postala vsa sključena, da je potrebovala bergle. Padar Pirc v Tržiču je res dejal kot zgoraj navedeno.

Babica in Marija Tavčar - Mičca sta se večkrat vozili na Brezje in sta vedeli, kako je Marija Pomagaj pomagala slikarju Lajerju. Po enem takšnem obisku se je Mičca zjutraj prebudila in pričela pripovedovati svoji materi sanje. Sanjalo se ji je, da sta šli obe v kapelo na Brezje moliti in je šla Mičca potem sama brez bergel domov. Te sanje so se ji pozneje še večkrat ponovile. Enkrat je šla to Mičcina mati povedati g. dekanu (takrat je bil župnik v Begunjah g. Silvester Keše, ki je šele l. 1872 postal obenem dekan radovljiške dekanije) in ta

je odgovoril: „Zakaj pa ne greste na Brezje?“

Nato je šla Mičcina mati k Pogorelčkovim prosit za koleselj in Pogorelčkova mati je dejala: „Naš Tonej vaju bo pa vozil.“ Mičcina mati je šla še v farovž prosit da bi se peljal g. kaplan z njima.

Dan po sv. Mateju, 22. septembra 1863 je lilo kot iz škafo. Pogorelčkov Tonej je napregel in zapeljal ženske, tudi eno prijateljico Mičcine matere, pred farovž. G. dekan je bil malo hud in je dejal: „Kaj ste vsi znoreli, da se v tako grdem vremenu vozite okrog?“ A Mičca je odgovorila: „Vsi smo pripravljene, gremo; samo po g. kaplana sem prišla.“ Kaplan se jim je pridružil.

Na Brezjah se je že brala ena maša. Mičcina mati in njena prijateljica sta šli po cerkvi in v kapeli počakali, da je pristopil g. kaplan. Mičca je pripovedovala: „Med povzdigovanjem sem čutila, kot da se nekaj giblje v meni. Čutila sem, da se zdravje vrača. Ko je bil zadnji evangelij, sem kar sama stopila na svoji nogi in se zravnila pokonci. Materina prijateljica me je hotela prijeti, vendar sem kar dobro stala. Ko je g. kaplan molil molitve po maši, sem lahko pokleknila. Potem sem spet vstala, vzela bergle, šla sama h glavnemu oltarju, nesla bergle v roki, šla potem spet v Marijino kapelo, prislonila bergle k Marijinemu oltarju, pokleknila in se iz srca zahvalila za ozdravljenje. To so videli g. kaplan, moja mati in njena prijateljica. Drugih ni bilo zraven.“

„Mudilo se nam je domov. Pogorelčkov Tonej je zavil k neki hiši, ker je rekel, da tam leži še ena žena, kateri je bolezen peto na nogi čisto obrnila. Tonej ji pravi: „Šmonova Mičca je zdrava, še ti pojdi na Brezje!“ Bolnica vpraša, zakaj se ne pridem pokazat; Tonej pride pome in tedaj zavpije žena: „Tako, že nocoj naj me odpeljejo na Brezje in ne bom šla domov, dokler Marija ne ozdravi še mene“. Res so jo peljali čez nekaj dni na Brezje, vzela je čevlji kar s seboj in bila ozdravljena 4. oktobra istega leta.“

„Kmetje so bili zaverovani preveč v svoje delo, da bi se dosti menili za ta čudež.“

Moja mati (Mičca) je imela veliko zaupanje do Marije Pomagaj. Leta 1930, ko sem odhajala tretjič v Ameriko, sva 3. junija zadnjič poromali na Brezje. Ona ni mogla več kleče okoli oltarja. Umrla je 31. maja 1931 v Begunjah, stara 85 let.

Menda sta se zgodila isto leto na Brezjah še dva čudeža. Tretja ozdravljena je bilo dekle, četrta pa omožena ženska. A Josip Lavtičar piše v Šmarnicah za leto 1933, iz katerih sta vzeti prvi omembi ozdravljenj Marije Tavčar in Marije Janc, da so sledila še druga ozdravljenja, da je šel glas o njih daleč po slovenskih deželah in da so iz vseh krajev začeli prihajati romarji na Brezje. Takrat sta pač začeli pojenjavati božji poti na Bledu in v Velesovem kot je pripovedovala rajna teta, saj je morala biti l. 1863 stara 11 let. Kar se med navedbami Josi-

pa Lavtižarja in Lojzke Grumove popolnoma ne strinja, je to, da je bila po navedbah prvega vzrok Mičcine bolezní božjast, po navedbah Grumove pa prehlad. Lavtižar piše, da so ta dva in še nadaljnji čudeži razširili brezjanski glas daleč po slovenskih deželah in so iz vseh krajev pričeli prihajati romarji na Brezje, Grumova pa citira Mičcine besede, da so bili kmetje preveč zaverovani v delo, da bi se kaj dosti menili za njen čudež. To bo treba vzeti pač tako, da je pri kmetih — Begunčih vladala neka begunsjka trma, prevzetnost ali zavist, da bi se dosti ali preveč menili za stvar po latinskem pregovoru „Nemo propheta in patria“, a izven domačega kraja je bilo drugače. Pisec tega članka se ne more izjaviti o tem, ali sta ozdravljeni Marije Tavčar in Marije Janc naravno razložljivi ali ne in katoliška Cerkev glede tega verjetno nikoli ni izrekla svoje sodbé, kot jih izrekajo krajevne cerkvene oblasti na podlagi zdravniških mnenj za ozdravljenja v Lurdu in Loretu, posebne cerkvene oblasti pa zlasti za ozdravljenja na priprošnje svetniških kandidatov. A Mičca sama, Marija Tavčar je imela svoje ozdravljenje za čudežno in enako so mislili Slovenci daleč naokrog in še o drugih brezjanskih ozdravljenjih. O Pogorelčkovem Toneju, bodočem ljubljanskem škofu dr. A. B. Jegliču bomo pa pisali še v prihodnji številki.

Leta 1876 je bilo v letnem času darovanih na Brezjah do šestnajst

maš na dan in leto pozneje so Slovenci na Brezjah slavili petdesetletnico škofovanja papeža Pija IX. Za še eno leto pozneje, za leto 1878, je znano, da je poromal na Brezje ljubljanski

knezoškof dr. Zlatoust Pogačar

Bil je to menda prvi škof, ki je romal na Brezje.

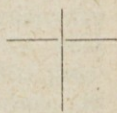
Število romarjev je tako naraslo, da mala podružnica ni bila več zanje dovolj velika. Mošenjski župnik Franc Kumer se je odločil, da bo zgradil novo cerkev, za kar je prihajalo od romarjev dosti prispevkov. Dne 9. oktobra 1889 je ljubljanski knezoškof

dr. Jakob Missia

slovesno blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev. Načrt zanjo je napravil ob sodelovanju takratnega profesorja cerkvene umetnosti na ljubljanskem bogoslovju, kanonika Flisa graški stavbenik Robert Milkowitz, gradbo pa je vodil arhitekt Faleschini. A preden so cerkev samo dovršili in posvetili, je bilo treba poskrbeti za stalno dušno pastirstvo na Brezjah. Dotlej so to oskrbovali mošenjski in sosednji duhovniki. Moramo poudariti, da je škof dr. Missia brezjansko božjo pot močno podpiral in ko je bilo poskrbljeno za zidanje in vzdrževanje samostana, je vanje poklical leta 1897

oo. frančiškane.

Naslednjega leta je dr. Missia postal nadškof v Gorici in na njegov predlog je prevzel ljubljansko škofijo dr. A. B. Jeglič, doma v

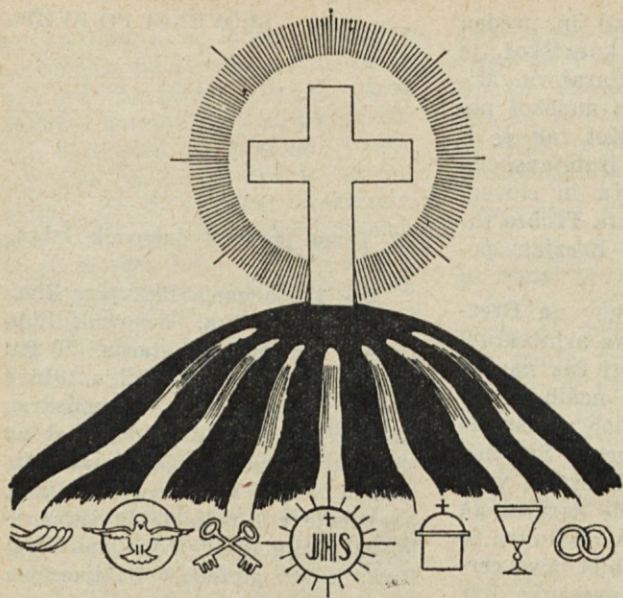
Begunjah blizu Brezij in preden je postal ljubljanski knezoškof, je bil pomožni škof v Sarajevu. Misija pa je kot goriški nadškof postal tudi kardinal. Kot tak je l. 1900 ob asistenci ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča in slovenskega ameriškega škofa Trobca tudi novo cerkev na Brezjah postavil.

Nova, sedanja cerkev na Brezjah ni kakšna posebna arhitektura umetnina, kot tisti čas na področju arhitekture v naših in sosednih pokrajinah sploh ni ustvarjal posebnih umotvorov. Slovenci takrat še nismo imeli svojih velikih arhitektov, niti še zgrajenega Fabianija, niti še mlajših Jagra in Plečnika. Vendar je bila nova cerkev za čas svojega nastanka kar tudi umetnostno zadovoljiva rešitev. Od stare cerkve je ostala samo notranjščina kapele Matere božje, ki pa je bila v zunanjščini prilagojena slogu nove stavbe in bila pokrita z novo kupolasto streho. Vsa cerkev je dolga okrog štirideset metrov, široka okrog dvajset metrov; tako gre vanjo lahko kakšnih dva tisoč petsto ljudi. Podobarska dela je napravil radovljiški podobar Janez Vurnik, oče poznejšega arhitekta Ivana Vurnika. Sliki sv. Antona Puščavnika in sv. Antona Padovanskega je naslikal Ivan Grohar, sliko Srca Jezusovega za veliki oltar pa Ivan Vavpotič, seveda šele malo kasneje. Sodelovalo je umetništvo, kakršno so takrat Slovenci doma najboljše premgli in v sosesčini najboljše našli.

Marčjan Marolt

V Rimu je umrl duhovnik Iskra

Dne 12. januarja 1967 je v Rimu umrl Anton Iskra, duhovnik ljubljanske nadškofije, v starosti 50 let. Pokojni se je rodil 27. julija 1916 v župniji Begunje na Gorenjskem. Gimnazijske študije je dokončal na škofijski gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano, bogoslovje v Ljubljani. Posvečen je bil 29. junija 1941 v Ljubljani. Služboval je kot prefekt v ljubljanskem Marijanišču in v malem semenišču. Po vojni se je izpopolnjeval v bibličnih vedah na Bibličnem inštitutu v Rimu. Tam je opravljal tudi več služb: bil je rektor cerkve Marijinega imena, zaposlen v rimskem vikariatu pri prizivnem sodišču in vodil več let slovensko oddajo vatikanskega radia. Rimski Slovenci so se od njega lepo poslovili v njegovi cerkvi dne 14. januarja. Zelo jih je presenetil vikar rimskega mesta kardinal Traglia, ki je osebno opravil molitve za rajne in se v lepem govoru poslovil od pokojnega. Poudarjal je njegovo uboštvo, dobroto (tu bi posebej dodali izredno dejansko ljubezen do potrebnih dijakov, zlasti v begunskih taboriščih) in gorečnost v spovednici. Pogreba se je s sorodniki udeležil tudi begunjski župnik Franc Hiti. Gospod, daj mu večni mir!

Znamenja milosti

Od Jezusa postavljena sveta znamenja nas posvečujejo tako, da nam podeli ali povečajo posvečujočo milost in dajo pravico do tistih dejanskih milosti, ki jih pomenijo. To so kratke besede, s katerimi je naš katekizem skušal pojasniti veliko skrivnost, ki daje največjim bogoslovnim učenjakom dosti dela, ko se trudijo prodreti v globlje razumevanje skrivnostnega delovanja božje milosti v duši kristjana.

Vse to se vrši po svetih znamenjih, ki so zakramenti. Sv. Tomaž meni, da vršijo v treh pomenih: Najprej značijo vir milosti, ki je Kristusovo trpljenje; vsak zakrament nas spravlja dejansko v zvezo s križem, nas dela deležne moči križa. Potem nam razodevajo

namen milosti, ki je večno življenje, zakramenti pa so njegovo poročstvo. Končno nas zakramenti usmerjajo v prihodnje stvari. Pospešujejo drugi Kristusov prihod, čigar kraljestvo že v naprej pripravljajo.

Ni lahko razumeti, kako morejo neka človeška dejanja predstavljati božje življenje, ki je večno in nevidno, brez oblik in brez mej. Milost je božje življenje, ki ga je deležen človek v različnih potrebah svojega duhovnega življenja, toda tistega, ki ga živi tukaj na zemlji.

Zakramenti so potem vidna dejanja, ki predstavljajo duhovna dejanja. Če si to skušamo ogledati na obredu sv. krsta, bomo morali vsaj nekaj razumeli.

Vzemimo slovesen krst, ki je običajni krst. Najprej znači nek vhod v Cerkev, pa odpoved hudobnemu duhu in prevzem posesti po Bogu, kar pomeni položitev roke na glavo krščenca. Potem je neka borba s hudobnim duhom, razna zarotovanja, molitve za izgon hudobnega duha in maziljenje s krstnim oljem. Je obnova vere, molitev vere, in božje posinovljenje, molitev očenaša. Je prerojenje po sveti Trojici, oblikvanje z vodo v imenu sv. Trojice. Je tudi neko duhovniško in kraljevsko posvečenje, maziljenje s krizmo. Končno je neko priličenje zmagoslavno od smrti vstalemu Kristusu, belo oblačilo, in neko vztrajanje v luči živega Boga, kar pomenja prižganost sveča. Koliko simboličnih pomenov v enem samem zakramentu (Prim: A. M. Roguet: *Los sacramentos signost de la vida* 26).

Različne milosti

Na omenjenem primeru vidimo, da je z običajno razlago, da so zakramenti znamenja milosti, zelo malo povedano. Kakor da bi vsak izmed njih na poseben način delil isto milost. Na ta način ne bi mogli razumeti, zakaj je sedeni zakramentov namesto enega samega. Zato moramo reči, da je vsak zakrament znamenje svoje posebne milosti, se pravi, da podeljuje edino milost, ki jo pa priredi po svojih posebnih znamenjih in ji dajo svoj neprenosni značaj. To je ravno tisto, kar nam pomaga razumeti posebnosti, ki jih navadno

izražamo z zakramentalno milostjo.

To dejstvo vsebuje važne smernice za podeljevanje zakramentov in za pripravo nanje. To nam tudi pomaga prav vrednotiti posamezne obrede, zakramentale, ki spremljajo glavni, bistveni obred posameznih zakramentov. Gotovo ti spremljajoči obredi niso potrebni za veljavnost zakramentov, vendar zelo obogatijo celotni obred in veliko pomagajo k boljšemu razumevanju zakramentov.

Dalje je treba poudarjati, da so zakramenti znamenja milosti, ki jo povzročajo, in neke milosti, ki je bila že prej pripravljena v nekaki shrambi in jo potem zakramenti razdelijo. Ta milost je samo v človeku, ki mu jo je zakrament podelil. Izjema je samo sv. Rešnje Telo. (Prim. *Iniciación Teológica* III, 356).

Znamenja in skrivnosti

Tako vidimo, da so zakramenti znamenja milosti, pa tudi skrivnosti. Resnično izražajo neko božje delovanje, vendar ne odkrivajo vsega bogastva tega božjega delovanja, ki je prebogato, preskrivnostno za človeški razum. Če imamo to pred očmi, bomo razumeli, da zakramentov v tem življenju nikdar ne bomo mogli do konca razložiti in razumeti. Vedno se nam bo odkrilo nekaj novega, do konca pa ne bomo prišli. (Prim. Roguet: o. c. 28).

Vse to skušajmo poglobiti in razširiti ob pogledu, kako zakramen-

ti povzročajo milost. Temelj je Kristus, ki deluje v Cerkvi po svojih služabnikih — duhovnikih. Zakramenti morejo uspešno delovati, ker je Kristusova človeška narava vir milosti, kakor je bila že za njegovega zemeljskega življenja. „Vse ljudstvo se ga je hotelo dotikati, zakaj moč je izhajala od njega in je vse ozdravljala“, piše sv. Luka (6, 19). Vendar moramo bolj natančno določiti način te vzročnosti zakramentov.

Učinkovitost zakramentov

Ker so zakramenti znamenja, bi mogli gledati v njih samo neka spominska dejanja. Kristus je za nas umrl na križu in nas je odrešil enkrat za vedno. Če pripisujemo zakramentom lastno učinkovitost, to ne pomeni zmanjševati vrednost Gospodove žrtve na Kalvariji. Res trdimo, da so zakramenti spomin Jezusove smrti in vstajenja. Dalje trdimo, da izhajajo vse milosti iz te velikonočne skrivnosti. Zato so zakramenti dejansko velikonočno praznovanje kristjanov. Toda niso samo navaden spomin kot je bilo npr. za Jude uživanje velikonočnega jagnjeta. Zakramenti tvorijo resnično vez ljudi naših časov in krajev z daritvijo, ki je bila darovana na Kalvariji. To milost, ki jo je Kristus s svojo krvjo zaslužil, prejemamo po zakramentih. K tej trditvi nas sili beseda evangelijev in apostolov. „Resnično, resnično, povem ti, ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo,“

je sam Jezus razlagal Nikodemu (Jan 3, 5). „Ko se je pa razodela dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrešenika, nas je odrešil, ne zaradi pravičnih del, ki smo mi storili, marveč po svojem usmiljenju, v kopeli prerodenja in prenovljenja po Svetem Duhu,“ razlaga sv. Pavel škofu Titu (Tit 3, 4-5). „Tedaj sta polagala nanje roke, in prejemali so Svetega Duha,“ poročajo Apostolska dela o delovanju sv. Petra in Janeza v Samariji (Apd 8, 17). In spet poudarja sv. Pavel škofa Timoteja: „Zaradi tega te spominjam, da poživiš božjo milost, ki je v tebi po polaganju mojih rok“ (2 Tim. 1, 16). Tako zakramenti vsebujejo božjo resničnost, ki je prikrita našim očem in ostaja skrivnost (Prim: A. G. Martimort: Los Signos de la Nueva Alianza 66).

Vzročnost zakramentov

Obstaja neka zveza med vzrokom in učinkom, med znamenjem in stvarjo, ki jo zakramenti pomenijo. Ni namreč nekaj naravnega, da znamenja to, kar predstavljajo, tudi povzročajo. Samo zakramenti so taka znamenja. Zato se bogoslovni učenjaki trudijo kako bi razvozljali to na razne načine.

Sv. Tomaž govori najprej o tem da je vzročnost zakramentov vzročnost sredstva. Pravi vzrok je glavni vzrok. Ta pa more uporabljati pri izvršitvi svojega načrta drugotne, podrejene vzroke, sredstva, posrednike. Kot uporabljata slikar pri slikanju čopič. Glavni

vzrok slike je umetnik sam, čopič pa mu služi kot potrebno sredstvo. Slika je umotvor slikarja, nekaj svojega pa ji je dal tudi čopič po svoji kakovosti in obliki. Slika sama pa prekaša zmožnosti čopiča samega. Obrnimo sedaj to razglabljanje na zakramente. Bog je glavni vzrok milosti, ker je ta ravno deleženje božjega življenja. Za to deleženje milosti čutnemu bitju, ki je človek, uporablja Bog čutno stvar, ki je ravno zakrament. Naredi ga zmožnega povzročati učinke, milost, ki neizmerljivo presega zakramentalno znamenje.

Da odreši človeka, uporablja Bog živo sredstvo, ki je najtesneje povezano z njim, kot umetnikova roka z umetnikom, Kristus ki je resnični Bog in resnični človek v eni sami osebi. Ko pa je po svojem vnebohodu Kristus postal neviden, uporablja živo sredstvo, delivca zakramentov. To pa potrebuje še posebno sredstvo, toda ne živo, kar je ravno zakrament. To pa učinkuje s pomočjo telesa, da pride do duše.

Kako se uresniči vsa ta veriga podrejenih vzrokov? Učlovečenje združuje Boga s človekom po Kristusu. Kristus je vezan na zakramente zlasti po njihovi ustanovitvi in po izbiri Cerkve za upraviteljico zakramentov: „To delajte v moj spomin“ (Lk 22, 19). Po zakramentu sv. mašniškega posvečenja določijo Kristus nekatere ljudi, da so v Cerkvi osebno delivci nekaterih zakramentov. Končno pa se vsak delivec zakramentov ob

vršitvi svojega poslanstva popolnoma podvrže Kristusovi volji in se naredi njegovo sredstvo. Tako zakramenti delujejo nezavisno od svetosti delivca, duhovnika, ampak od zavestne povezanosti s Kristusom.

Nekateri bogoslovci gredo še bolj na globoko. Eni govorijo o fizični vzročnosti, kar je bolj splošno, drugi samo o moralni vzročnosti. Vendar ta razpravljanja presegajo okvir naše naloge. (Prim.: *Iniciación Teológica III*, 355—357).

Rast v polnost

Zadostuje nam, da po zakramentih prejemamo milosti, ki so

nam neobhodno potrebne za odrešenje in za rast v polnost krščanskega življenja. Ne samo to. Vse milosti nam prihajajo po zakramentih, zato ni mogoče priti v Cerkvi do popolnosti brez zakramentov. Brez njih ne moremo resnično posnemati Kristusa, ker nas ti presnavljajo po njegovi podobi. Prav tako pa ne razodeva pravičnega pojmovanja pomena zakramentov v krščanskem življenju zadržanje tistih, sicer gorečih kristjanov, ki si hočejo s pogostnim prejetjem zakramentov nekako nagrmaditi milosti kot neko rezervo za vsak primer. Po zakramentih moramo biti vedno bolj podobni Kristusu v vsem našem življenju res živeti božje življenje.

To nam pa znova pomaga razumovati potrebe tesne povezanosti naših zasebnih pobožnosti z zakramentalnim, liturgičnim življenjem. Če se ta privatna pobožnost, pa naj si bo še tako velika in goreča, loči od liturgične, se nujno izrodi ali vsaj poplitvi.

Različne so milosti, ki jih prejemamo po zakramentih, vsak zakrament nam daje svoje, ki so potrebne tako za naše osebno življenje, kakor za potrebe krščanske skupnosti. Z njimi bomo opremljeni za vstop na nebeško pojedino, brez nje pa zna doleteti tega ali onega Gospodova beseda: „Prijetelj, kako si semkaj prišel, ko nimaš svatovskega oblačila“ (Mt 22, 12).

Boris Koman

Vtisi in misli med duhovnimi vajami v letu milosti 1900, meseca februarja, v bergamskem semenišču.

1. Kdo sem? Odkod prihajam? Kam grem...? Jaz sem nič. Vse, kar imam: bit, življenje, razum, voljo, spomin, vse mi je Bog dal in zato je vse njegova lastnina.

Še samo pred dvajsetimi leti je bilo vse, kar me obdaja: sonce, luna, zvezde, gore, morja, puščave, živali, rastline, ljudje. Na svetu se je vse dogajalo v redu pod budnim očesom božje previdnosti. In jaz? Мене ni bilo. Vse se je vršilo brez mene, nihče ni mislil name, nihče ni imel predstave o meni, niti v sanjah ne, ker me ni bilo.

In ti, o moj Bog, ti, ki si od začetka in pred veki, ti si me v neizrekljivi ljubezni potegnil iz nič, dal bit, življenje, dušo, sploh vse telesne in duhovne zmožnosti. Ti si odprl oči za to luč, ki okoli mene razliva svetle žarke. Ti si me ustvaril. Zato si ti moj gospodar in jaz sem tvoja stvar. Nič nisem brez tebe in po tebi je vse, kar sem. Brez tebe ničesar ne morem; dā, če me ti ne vzdržuješ vsak trenutek, se vrnem tja, odkoder sem izšel: v nič. Glej, to sem jaz. In vendar uganjam nečimurnost, se ponašam pred božjimi očmi s tistimi dobrinami, s katerimi me je on obsul, kakor bi bile moje. O jaz bedak! „Quid habes, quod non accepisti? Et si accepisti quid gloriaris, quasi non acceperis? — Kaj pa imaš, česar bi ne bil prejel? Če si pa prejel, kaj se ponašaš, kakor da bi ne bil prejel“ (1 Kor 4,7)?

Iz Dnevnika Janeza XXIII.

Bog me je ustvaril. Ni me potreboval. Prav tako bi bival red v vesoljstvu, okolje, ki me obdaja, sploh vse, ne da bi me kaj potrebovalo.

Čemu torej mislim, da sem tako potreben temu svetu? Kaj sem drugega kot mravlja, zrnce peska? Zakaj se delam tako velikega pred seboj? Napuh, ošabnost, samoljublje! Čemu sem na tem svetu? Da služim Bogu! On je neomejen gospo-

dar, ker me je ustvaril, ker mi ohranja bit, zato sem njegov služabnik. Torej mora biti življenje popolnoma njemu posvečeno, da izpolnjuje njegovo voljo, posvečeno v vsem in za vselej.

Kadar ne mislim na Boga, kadar se vdajam udobju, strežem samoljubju in iščem hvale, se pregrešim proti največji dolžnosti, postanem nepokoren služabnik. Kaj bo Bog naredil z menoj?

Gospod, oddalji od mene bliske svoje pravičnosti in ne zapodi me iz svoje službe, kakor bi, žal, zaslužil.

Služabnik božji! Kakšen naslov, kakšna najlepša dolžnost je to! Gospod, ali nisi rekel, da je tvoj jarem prijeten in tvoje breme lahko (pr. Mt 11, 30)? Mar ni zapisano v Pismu, da je tebi služiti kraljevanje — *servire Deo regnare est*? (Pr. v Rimski mašni knjigi poobhajilno prošnjo v maši po želji za mir: *Cui servire regnare est*.) Ali ni največja čast za svetega človeka, če moremo reči o njem, da je božji služabnik? Ali se tvoj papež, tvoj namestnik na zemlji morda ne krasi s tem imenom: „*servus servorum Dei* — služabnik služabnikov božjih“? (Ta naslov izvira od papeža sv. Gregorija Velikega; pr. njegovo pismo, P. L., 77, 1254.) Kakšna slava je torej služiti tebi, o moj Bog! In vendar tako lahko pozabljam na to dolžnost. Oh, kakšna sramota ne služiti gospodarju, tako pravičnemu, tako dobremu, tako svetemu, kot si ti!

Služiti Bogu. In potem? Plačilo..., domovina..., nebesa... lepi raj... Da, raj... raj, glej, to je moj cilj, glej, to moj mir, moje veselje. Raj, kjer vidijo, kjer gledajo Boga *facie ad faciem* sicuti est — iz obličja v obličje, kakršen je (pr. 1 Kor 13, 12 in 1 Jn 3, 2).

O Gospod, zahvalim se ti za to nagrado, ki si mi jo pripravil za štiri dni službe; za najvišjo čast, h kateri si me napotil. Sem romar na zemlji, gledam k nebesom, k cilju, k domovini. O nebesa, ve ste lepa in ve ste zame! Glej mojo tolažbo

v nasprotovanjih, v grenkosti in obupanosti: razširiti svoje srce za blaženo upanje in potem gledati k nebesom in misliti na nebesa, na raj. To je bila navada svetnikov: svetega Filipa Nerijskega, mojega svetega Frančiška Saleškega, častitljivega Cottolenga, ki je vedno vzklikal: „Raj, raj!“

Glej, lepe resnice, katere si me ti, o moj Bog, učil. Poznam jih, pa jih, žal, ne razumem. Nisem nič, pa se imam za velikega človeka. Iz nič izhajam in vendar sam sebe napihujem zaradi tvojih darov, ki pripadajo Bogu. Služiti moram svojemu Stvarniku pa pozabim nanj in služim častihlepnosti, samoljubju. Moj poklic je raj, pa mislim le na posvetno slavo. Oh, kakšno nasprotje! O, Gospod, da bi te mogel doumeti, kakor te je prosil tvoj Avguštin: „Noverim te, noverim me, ut amem te, ut spernem me — Naj spoznam tebe, naj spoznam sebe, da bom ljubil tebe, da bom mrzil sebe.“ (Samogovori, knjiga 2. pogl. 1, 1; P. L., 32, 885).

Gospod, poslušaj tega slepca, ki medtem, ko greš mimo, vpije in te roti, da ga ozdraviš, ti, ki si luč mojih oči. Daj mi luč, da vidim: „Domine, ut videam — Gospod, da spregledam“ (pr. Mr 10, 51)!

Opombi:

Zgoraj je omenjen častitljivi Cottolengo. Jožef Benedikt Cottolengo se je rodil dne 3. maja 1786 v kraju Brà v severni Italiji, umrl pa je 30. aprila 1842 v znanem kraju Chieri, tudi v severni Italiji. Duhovnik je postal leta 1811; leta 1818

pa kanonik pri cerkvi presv. Reš-njega telesa v Turinu. Deset let ka-sneje je za uboge, posebno pa za bolnike ustanovil tako imenovano Malo hišo božje Previdnosti. Ta hiša božje previdnosti ima danes okoli dva tisoč postelj, različne zdravniške preiskovalne ustanove in vzgojni dom za sestre. Ta zanimiva hiša krščanske ljubezni se danes imenuje kar po njem: il Cottolengo. Podobne ustanove po svetu se tudi prav tako imenujejo. Leta 1900 je bil Jožef Benedikt Cottolengo še častitljivi služabnik božji. Za svetnika ga je razglasil Pij XI. leta 1934.

Apostolska penitenciarija je z odpustki obdarila prelepo molitev sv. Avgušтина za spoznanje Jezusa in spoznanje sebe, ki se začenja z besedami: Domine Jesu, noverim te, noverim me. V slovenščino jo je prevedel pokojni dr. Gregorij Peč-jak. Najdete jo npr. v njegovem mo-litveniku Večno življenje, 14. izdaja (izšla v Mödlingu pri Dunaju, str. 206). Vselej prejmemo 500 dni od-pustka. Kdor pa jo ves mesec vsak dan zmoli, pa ima enkrat na mesec pravico do popolnega odpustka pod navadnimi pogoji. Vsebinsko izredno lepe in bogate molitve ni treba prav posebej priporočati.

2. Imam dušo! Kakšna veličina! Nisem skala, rastlina ali žival; sem človek, in človek po duši, ki me o-življa. Po duši odseva nad menoj žarek božjega obličja in po spominu sem postal podoben Očetu, Sinu po razumu, Svetemu Duhu po volji. A ne samo to: človeška duša je ne-skončno vredna, ker je cena božje krvi. Iz tega sledi, da je tudi duša

divjaka bolj dragocena kot vse bo-gastvo sveta. Kakšna vrednost! Do-ločena je, da uživa isto radost, ki osrečuje Boga. Kako bi torej imel pogum žaliti to lepo dušo, ki ima lepoto od Boga? Kako morem dopu-stiti, da bi po grehu postala po-dobna živalim in sužnja telesa tista duša, ki je gospodarica nad tele-som? In vendar sem to naredil!

Kakšno ponižanje zame !

Zaradi duše se je razodela veli-čina božjih popolnosti. V stvarjenju in mnogo bolj v učlovečenju so za-blestele v najbolj žareči luči božja vsemogočnost, modrost in ljubezen. Bog se je po učlovečenju podvrgel vsem mukam in celo smrti. Zakaj se torej jaz ne bi mrtvičil, zakaj ne bi kake stvari trpel, da bi sodeloval pri zveličanju te duše, ki končno ni koga drugega, ampak moja?

Poslovenil dr. F. Žakeij

P. IMAEL QUILES DJ,
REKTOR UNIVERZE SALVADOR

Življenje in vzgoja za železno zaveso (III.)

2. NA POLJSKEM

Po končanem obisku češkoslovaške je p. Quiles S. I. odpotoval na Poljsko.

Potoval je z letalom francoske letalske družbe. Ker je bilo potovanje podnevi, je mogel tudi iz letala opazovati češko pokrajino.

Kar mu je pri tem opazovanju posebej vzbujalo pozornost, so bila majhna mesteca in vasi. Vse na novo zgrajeno. A v teh ni videl nobenega cerkvenega stolpa ali vsaj znamenja, da bi mogli reči, da tam stoji cerkev. Pač pa je videl obširne športne prostore in naprave.

Neve vasi in mesta gradijo brez božjih hramov.

Na letališču v Varšavi ga je pričakoval uradnik argentinskega poslanstva. Ker je bil gost poljske vlade, ni imel pri carinskem pregledu nobenih sitnosti. Nastanili so ga v modernem hotelu Europejski.

Vtisi v Varšavi

O vtisih Varšave p. Quiles pripoveduje: „Varšava takoj naredi vtis, da je zahodnoevropsko mesto. Prevladuje francoski vpliv. Veliko je že zgrajenega, vendar se še vidi precej ruševin iz druge svetovne vojne. Popolnoma so že obnovili najstarejši del mesta. Pri tem so skušali ohraniti prvotni izraz.“

„Hoteli, njihove zgradbe in notranja oprema je vse po zahodnoevropskem vzorcu. Tudi nočni lokali in druga podobna zabavišča.

Ljudje so oblečeni skromno, a ni izredne revščine.

Po poročilih, ki sem jih dobil, so plače nizke in precej zaostajajo za dejanskimi življenjskimi stroški. Na splošno mora imeti delavec dve službi, da preživi družino.“

„Hrana v gostilnah je dobra, a se čuti pomanjkanje sadja in zelenjave. Ni mogoče dobiti limon niti

pomaranč in drugega južnega sadja.“

„Stanovanjska kriza je občutna. Stanovanja so prenatrpana. Vsa stanovanjska poslopja so podržavljena. Država gradi tudi nova stanovanja. Veliko družin mora čakati več let, da se jim dajo skromna stanovanja.“

„Zdravila so zelo poceni. Toda kvaliteta je slaba in se ne morejo primerjati z inozemskimi. Ta se dobijo v redkih lekarnah, a so cene tako visoke, da jih večina ljudi ne zmore.“

„Gospodarska kriza, ki jo preživlja dežela, se pozna tudi v pomanjkanju deviz. Zato obstaja „črna borza“, ki dobro uspeva. Za potovanje v inozemstvo je mogoče kupiti po uradnem tečaju samo pet severnoameriških dolarjev.

Pozimi je čutiti še pomanjkanje premoga, ki ga ima dežela v velikih količinah. Ljudje so šušljali, da ga morajo izvažati v Rusijo, enako tudi železo in da jih Rusija izkorišča.“

„Kulturno življenje je razgibano. Prisostvoval sem predstavi v glavnem mestnem gledališču. Ljudje so bili zelo navdušeni. V mestu samem je veliko kulturnih središč... velike si prizadevajo za mladinske kulturne ustanove, vendar so vse te pod izključnim vođstvom komunističnih aktivistov.

Sožitje ali koeksistenca med Cerkvijo in komunizmom

„Kar tujemu obiskovalcu še posebej vzbuja pozornost, je dejstvo, da se je v tej katoliški deželi nekako uredilo razmerje med katoliško hierarhijo in komunističnim režimom.“

„Ne smemo pozabiti, da sta v Stalinovi dobi bila šef komunistične vlade Gomulka in primas katoliške Cerkve kardinal Wyszyński v zaporu. Od leta 1956 sta oba na svobodi in zavzemata sedanje položaje... Cerkev je obljubila, da ne bo prepovedala vernikom sodelovanja pri režimskih gospodarskih zadrugah, vlad pa se je obvezala, da bo spoštovala obstoječe verske ustanove in šole, univerzo v Lublinu in katoliški tisk...“

„Stanje se ne more vzeti kot vzorec za druge dežele, ker je ta primer nekaj izrednega. Gomulka potrebuje sodelovanje ljudstva, da izvede svoje načrte. Zato spregleda tudi delo Cerkve, ker je ljudstvo še vedno verno. Cerkev pa tudi noče novega sovraštva komunističnega režima, ki bi oviral njeno delo, poleg tega pa se katoličani še bojijo, da bi se o odprtih odporom z njimi zgodilo enako, kot se je zgodilo Madžarom.“

Verska svoboda

Glede svobode vere p. Quiles priporoča: „Zanimivo je, da je po ustavi zajamčena svoboda vesti in vere in da zaradi verskega prepričanja ne sme biti nobene diskriminacije.“

„Človeka preseneti in dobi vtis, da je Varšava „katoliško“ mesto. Na ulici pogosto srečaš duhovnike v talarjih. Nošnja talarja je za duhovnika obvezna. Enako se pogosto srečaš z redovci. Skoraj bi rekel, da sem v katoliški deželi oziroma mestu, na primer v Madridu ali Buenos Airesu.“

„Na zunaj zgleda, da Cerkev pri svojem delovanju ni ovirana. Versko

življenje v svetiščih se vrši normalno in ta so ob nedeljah polna vernikov... tudi sem opazil, da so prisostvovali službi božji vojaki in stražniki v uniformah. Dovoljene so tudi procesije in udeležba je izredno velika.“

Poleg tega p. Quiles še navaja, da obstaja v Varšavi Katoliška akademija za teologijo, ki dobiva subvencije od države. V Lublinu je katoliška univerza. Obstajajo tudi katoliške založbe. V državnih šolah poučujejo verouk in sicer je obvezen samo za otroke, katerih starši so dali svoj pristanek. Za krščansko dobrončnost skrbi ustanova „Caritas“. Tudi na deželi se versko življenje razvija normalno. Človek bi se vprašal, kaj si more katoliška Cerkva želeči več, kot ima?

Vendar je potrebno pogledati še drugo stran. Cerkvi je odvzeto vse premoženje. Tudi cerkve, samostani, semenišča in druge ustanove so državna last. Cerkve in verniki jih smejo samo uporabljati, upravlja jih pa državna oblast, ki je tako edini upravitelj in gospodar vsega cerkvenega premoženja. Položaj Cerkve je zaradi tega težak. Pater pravi: „Samostanom in katoliškim šolam nalagajo tako visoke davke, da jih nikakor ne zmorejo. Zaradi tega je njihov obstoj na niti, ki jo država lahko vsak čas pretrga in se polasti vsega ter ustanove zapre.“

„Leta 1961 je državna oblast izdala pravilnik, ki urejuje poučevanje verouka ne samo v državnih ampak tudi v privatnih šolah in v župniščih. Tako policija kontrolira pouk verouka povsod... S takim postopanjem

je katoliška vzgoja mladine praktično onemogočena.“

Šolstvo

Ureditev šolstva je podobna oni v drugih komunističnih državah. Poleg osnovnih šol so različne srednje in tehnične šole, univerze in višje ali visoke šole.

Kulturna raven Poljske odgovarja njeni tradiciji, vendar se na poslopljih, ki služijo kulturnemu življenju še pozna razdejanje druge svetovne vojne.

Režim se posebej za šolstvo veliko prizadeva. Gradi nove šole, tudi število učnega osebja je znatno narastlo.

Cilj vse šolske vzgoje, od najnižje do najvišje stopnje, je vzgoja socialističnega človeka. Šole in univerze morajo izobraziti delovnega človeka, ki bo zavestno in povsod gradil komunistično družbo.

Tudi šolstvo in vzgoja na Poljskem ima svojo pozitivno in negativno stran,“ pravi p. Quiles. „Hvalvredno je prizadevanje države, da šola zajame vse šoloobvezne otroke in da jim nudi možnosti za višjo izobrazbo. Po drugi strani pa dela škodo, ker je vsa vzgoja izključno marksistična in s tem teptajo osnovna načela človekove svobode, to je svobodno misliti in razpravljati. Posebej je še hudo, ker mora ta totalitarni sistem šole in vzgoje prenašati ljudstvo, ki je v veliki večini katoliško... Je prava ironija, da državna oblast, ki se sama imenuje „ljudska“, ravno pri vzgoji ne upošteva zahtev ljudstva in ravna proti njegovim koristim.“

Pruredil A. Horvat

NOVICE IZ SLOVENIJE

Dr. Stanko Lenič — izredni birmovalec. 15. januarja je prišla iz Rima novica, da je sv. oče imenoval stolnega prošta in generalnega vikarja dr. Stanka Leniča za izrednega birmovalca na vsem ozemlju ljubljanske nadškofije. — Tega imenovanja se vsa ljubljanska nadškofija veseli, ker bo zakrament sv. birme zdaj lažje dosegljiv vsem, ki ga želijo prejeti.

Duhovniki svet ljubljanske nadškofije. V okrožnici z dne 3. januarja 1967 je ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik zapisal: „Na podlagi teh norm (koncilskega odloka o službi in življenju duhovnikov in apostolskega pisma „Svete Cerkve“ z dne 6. avgusta 1966) ustanovim v gornji namen, to je za pomoč pri vladanju škofije, duhovniški svet. Njegovi člani so: generalni vikar, ki zastopa tudi stolni kapitelj, zastopnik teološke fakultete, rektor seminarija, arhidiakon mesta Ljubljane, trije dekani, trije župniki, dva kaplana, trije redovniki in sicer:

1 dekan za gorenjske dekanate: Radovljica, Kranj, škofja Loka in Kamnik,

1 dekan za dolenske dekanate: Trebnje, Žužemberk, Novo mesto, Leskovec in Črnomelj,

1 dekan za preostale dekanate;

1 župnik za Gorenjsko, 1 za Dolenjsko, 1 za druge kraje kakor zgoraj.

Mandatna doba člana traja tri leta.

Pastoralne konference v letu 1967: Za pomladansko konferenco se v Ljubljani predpisujeta naslednja referata: Dialog z verniki in Mešani zakoni. Za jesensko konferenco pa: Sodelovanje laikov pri dušnem pastirstvu in Evharistični zakrament — vzrok edinosti Kristusovega skrivnostnega telesa.

Letošnji jubilanti: Bisernomašnik bo letos samo Ignacij Marinčič, višji vojaški kurat v pokoju v št. Vidu pri Stični; zlatomašniki bodo: Belec Franc, profesor škof. klas. gimnazije v pokoju; Čarf Miloš, ekspozit v Hrastju, Gornik Anton, častni kaplan, dekan in župnik v Šmartnem pri Litiji, Hostnik Anton, žup. upravitelj v Smledniku, Hostnik Jože, ekspozit na Sp. Braniku pri Cerkljah; Kljun Ivan, žup. upravitelj v

Dupljah; Podržaj Ciril, župn. upravitelj v Trbovljah; Seljak Kosta — Jernejko, Brezje; Šuštar Franc, Ljubljana; Zupanc Alojzij, bivši v. d. dekana in žpk. upravitelj v Šmihelu pri Žužemberku; Logar Anton, SDB, Ljubljana.

Devetdeset let življenja bodo letos dopolnili, „če bo Gospod hotel“, naslednji ljubljanski duhovniki: Pavel Perko, župnik v pokoju na Murljavi; dr. Demšar Jožef, profesor v pokoju, v Ljubljani pri sv. Petru; dr. Arneje Janke, stolni kanonik v Ljubljani; Erjavce Ivan, župnik v pokoju, v Preski.

Teološki tečaj: Teološki tečaj za poglobljanje teološkega študija, ki ga zahtevajo koncilski odloki, je bil od 20. februarja do 24. februarja za duhovnike vseh slovenskih škofij. Predavali so: nadškof dr. Jožef Pogačnik, Aleksič, Grmič, Šteiner, Janžekovič, Fajdiga, Dermota, Cajnkar, Strle, Smolik, Oražem, Perko, Miklavčič, Trstenjak.

Birmanih je bilo v letu 1966: Rakitna 32, Preserje 139, Horjulj 119, št. Jošt nad Vrhniko 39, Rovte 86, Sv. Trije Kralji 30, Zaplana 36, Vrhnika 499, Borovnica 192, Hotedršica 66, Podlipa 59, Dolenji Logatec 170, Gorenji Logatec 110, Višnja gora 146, Šmarje — Sap 142, Kopanj 56, Lipoglav 7, Grosuplje 135, št. Jurij pri Grosupljah 37, št. Vid pri Stični 243, Stična 151, Žalna 95, Polica 71, Rakek 70, Unec 59, Cerknica 149, Begunje pri Cerknici 59,

Planina pri Rakeku 65, Sv. Trojica nad Cerknico 27, Bloke 98, Sv. Vid nad Cerknico 69, Grahovo 56, Stari trg pri Ložu 171, Babno Polje 184, Kočevje 584, Stara cerkev 117, Fara pri Kočevju 109, Osilnica 174, Ljubljana — stolnica 1069, škofja Loka 251, Črmošnjice 23, nadškofijska kapela 282. **Skupaj: 6267.**

Birmovanje v letu 1967: Redno birmovanje bo letos v dekanijah: Moravče, Ljubljana—okolica, in Zagorje ob Savi.

Novi dekan teološke fakultete v Ljubljani, profesor dr. Anton Trstenjak, je dne 4. januarja 1967 prevzel svoje posle.

Veseli in žalostni dogodek. „Družina“, verski list, je v letošnji številki prinesla sledeče: „Dva dogodka moramo zabeležiti kot posebnosti letošnjega božiča, enega veselega, enega bolj žalostnega.“

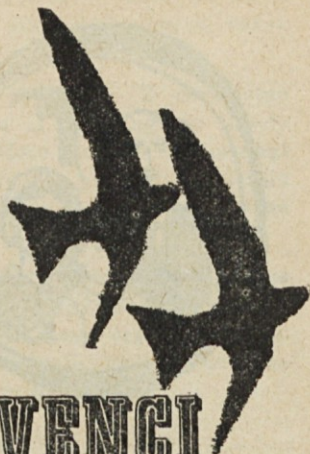
Vesel dogodek: plošča slovenskih božičnih pesmi v izvedbi Slovenskega okteta in v založbi „Mladinske knjige“. Čeprav ta zbirka zelo nepopolno predstavlja bogastvo naših božičnih pesmi in bi mogel človek kaj pripomniti tudi glede kvalitete, smo je bili vendarle zelo veseli. V trgovinah, kjer so jih prodajali, so imeli polne roke dela. Prve pošiljke so takoj pošle. Naslednje so komaj zadovoljile povpraševanje. Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani si mogel med jazzom slišati tudi zvoke svete noči. Nihče se ni spotikal. Čemu? Saj si vednega jazz

tudi največji ljubitelji končno nave-
ličajo in si zažele spremembe.

Manj veseli dogodek so motnje
polnočnice pri frančiškanih in v
stolnici v Ljubljani. V stolnici je
nemir polegel pri nadškofovi pridi-
gi, pri frančiškanih je trajal dlje.
V tej cerkvi so bili neznanci tako
predrzní, da so napeli jermen od
glavnih vrat do stranskih vrat, ki
vodijo na porto... Udeleženci pol-
nočnice, ki so stali blizu glavnih
razgrajačev, so nam povedali, da so
bili glavni povzročitelji nemira mla-
dosniki z beatniškimi frizurami.
Nekateri so bili tudi vinjeni. Tako
vedenje je obsojanja vredno...

● Koroška

Umrí je prelat dr. Rudolf Blüml. Po
dolgotrajni bolezni je umrl v Celovcu
20. septembra t. l. stolni prošt in prelat
dr. Rudolf Blüml. Rojen je bil 16. aprila
1898 pri Sv. Pavlu v Ziljski dolini. V
duhovnika je bil posvečen 26. junija
1922. študije je nadaljeval na Dunaju
in dosegel dvojni doktorat. Po nekaj le-
tih župnikovanja je bil imenovan leta
1932 v stolni kapitelj krške škofije, za
stolnega župnika in za zastopnika krške
škofije v deželni zbor. Leta 1950 je po-
stal docent celovškega bogoslovja, letos
16. aprila pa je bil umeščen za stolnega
prošta. Pred in po drugi svetovni vojni
je bil član odbora in gibalo Mohorjeve
družbe. Zaradi temeljitega študija teo-
logije, filozofije in sociologije je napisal
nešteto člankov in spisov. Ves čas svo-
jega bivanja na Koroškem je zavestno
posvečal ohranjanju slovenskega na-
roda.

SLOVENC V SVETU

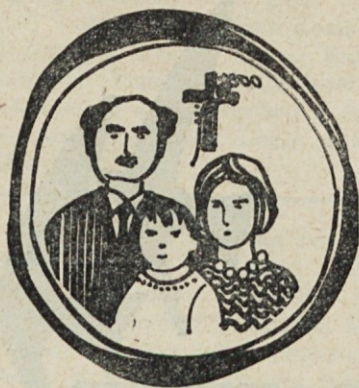
Smrt beneškega župnika

9. oktobra je umrl v čedadski bol-
nišnici č. g. Jožef Kjačič, ki je delo-
val v Trinkovem duhu med bene-
škimi Slovenci. Že 10 let je župniko-
val v fari Kozici pri šent Lenartu.
Z modrim nastopom in bodrilno be-
sedo si je pridobil srca vernikov.

Nova krajevna maša

V Geelongu (Avstralija) imajo
sedaj Slovenci slovensko mašo vsako
drugo nedeljo v mesecu. Prvič je
bila 11. decembra lanskega leta.

Dve salezijanski obletnici. Salezi-
janski zavod v Gorici je isti dan, 8.
maja, proslavil 150-letnico rojstva
sv. Janeza Boska in 70-letnico delo-
vanja salezijancev v Gorici.

v družini

- dogodki doma:
- odnos med možem in ženo:
- lastnosti naših otrok:
- dopisujemo si:

Otrok — kom vodi tvoja pot
Iz očetovih zapiskov
Spoštovanje
Slovensko branje

Otrok — kam vodi tvoja pot

Kje najti poti, da bi uspelo zaustaviti nevaren razvoj in razplet otroške zablode?

Ameriški znanstveniki skušajo že v majhnem otroku odkriti bodočega zločinca. Znamenita ameriška zakonca **Sheldon in Eleanor Glueck**, oba profesorja za kriminologijo na Harvardski univerzi se že štirideset let vsa posvečata vzrokom mladostne kriminalnosti.

Doslej se še ni noben znanstvenik tako temeljito poglobil v življenjsko dogajanje in potek tako velikega števila mladostnikov, ki so zablodili na kriva pota.

Ako bi vedeli starši in vzgojitelji, pri katerih otrokih se bo v doraščajoči dobi razvila kriminalnost, ali bi bilo možno ta nevaren razvoj zaдрžati ali preprečiti?

To nad vse važno vprašanje oba zakonca potrjujeta. Z neverjetno natančnostjo je njima pri poskusih v New Yorku in Washingtonu uspelo najti med stoterimi pet in šestletnimi otroki — bodoče zločince. Na podlagi metode, katero sta razvila in izdelala, lahko ugotovita že pri dve in triletnih otrocih bodočega „nepridiprava“. In na podlagi tega odkritja bo možna čimprejšnja preprečitev tega zla.

Skupno z velikim številom sodelavcev sta zbirala in iskala vse možne izsledke in podlage med pet sto mladostniki od enajst do sedemnajstih let, ki so bili v poboljševalnicah in med enakim številom dobro vzgojenih otrok.

Primerjala sta različne značaje in našla sledeče vzroke, posebno očitnih razlik med kriminalnim in nekriminalnim mladostnikom:

- 1. ljubezen matere do otroka*
- 2. ljubezen očeta do otroka*
- 3. nadziranje otroka po materi*
- 4. kaznovanje otroka po očetu*
- 5. harmonija v družini*

Zelo nevarno je za otroka, če občuti, da ne spada k družini, ker ga starši nekako oddaljijo.

Iz teh in mnogih bogatih izsledkov obeh zakoncev Glueck, sta izdala knjigo: *Razrešitev mladostne kriminalnosti.*

Od otrok, ki niso občutili ljubezni svojih roditeljev sta ugotovila 86 odstotkov, ki so se nagibali h kriminalnosti in samo 14 odstotkov k nekriminalni skupini. Od prestrogo kaznovanih otrok, sta ugotovila 71 odstotkov in od onih, kjer vlada v družini prepir in nesoglasje, 97 odstotkov. Najbolj je izpostavljen zablodi otrok tedaj, kjer se mati zanj ne zanima, kjer otroka zadržuje v prostem času in je zanj brezbržna.

Ko so po raznih šolah na podlagi teh izsledkov in dogajanj obeh znanstvenikov pregledovali teste teh tabel, so ugotovili precejšnjo točnost, da so tisti otroci, ki so bili po točkah označeni za nekriminalne, pokazali po osmih letih zadovoljive uspehe. Oba znanstvenika sta dala pobudo in navodila staršem, kako naj v največji meri pozorno in obzirno sledijo tem izledkom.

Izdelala sta tudi razpredelnico za pet in šest let stare otroke, ki bi bili v nevarnosti, da izzirijo kdaj na kriva pota. Razpredelnica je ta-le:

1. otroci, kateri niso pripravljeni ubogati svojih staršev.
2. otroci kateri imajo napade razdiralnosti
3. otroci, katerih starši so do njih neljubeznivi
4. otroci, katerih starši so tudi sami kriminalni

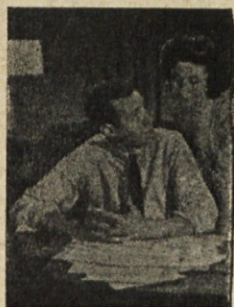
Čim več vzrokov krivde je tedaj na starših in čim več teh slabih lastnosti se opazi na otroku, oziroma, pri katerih te lastnosti močneje izstopajo, tem bolj temna more biti otrokova bodočnost.

— — —

To so preizkušena dognanja obeh zakoncev znanstvenikov, katera bi utegnili dati razmišljanja tudi našim rojakom, katerih otroci rastejo v npravstveno nevarnem okolju.

Vendar, kjer krščanska vernost prežema ves način življenja staršev, tem bolj občutijo božjo roko, ki obiskuje in jim daje moč, da vtkejo v mlada bitja moralne vrednote, ki jih je težko nadomestiti tam, kjer bi manjkale.

Tilda E.

Iz očetovih zapiskov

Doma sva. Stanovanju se že močno poznajo leta. Pleskarji so šele pred nekaj dnevi končali z delom, da so stene še vlažne. Tudi nama še niso pripeljali pohištva. Za stole nama služijo pri jedi prazni zaboji. Žena je v svojem kuhinjskem kraljestvu nadvse srečna. Jaz si urejujem pisarno; vsepovsod same knjige in papirji. Ure kosila in ostalih jedi so na-

ravnost romantične. K temu naju pač silijo razmere. Vendar se mi zdi, da je taka stvar zabavna le dan ali dva. Še danes bova šla k mizarju, da nama pošlje stole za dnevno sobo. Potem bi si rad uredil stensko sliko.

Posebno doživetje je v tem, da je vse okrog naju novo. Danes sem šel prvič po poroki v službo. Čudno se mi je zdelo, da sem mo-

gel prestati toliko ur brez žene. Ko sem se vrnil, me je čakala s posebnim jedilnim listom. Srečna je kot majhen otrok s svojimi igračkami. Kupila si je tudi beležko za izdatke in prejeme. Le-ti so precej skromni. Skoro četrtina plače gre za stanovanje. Zdi se mi, da že vidim številke po vseh stenah. S trga se vrača tožec nad cenami. Res, cene so letos zelo poskočile.

Praznik sv. Jožefa je, mojega zavetnika. Vesel sem, da nosim njegovo imo. Imam tudi srečo, da

sem se rodil 25. marca, na praznik Marijinega Oznanjenja. Imenovati bi se moral Jože — Marija. Ko človek pregleduje svoje življenje, sta mu ti dve imeni kot svetla točka. Vedno mi je bil všeč sv. Jožef. Njegova mladost, njegova krepka pojava — vse drugačna od one na podobicah — njegova moškost, širok nasmeh, močne roke, njegova dobrohotnost. Pravi zavetnik družin. Kdo bi nam mogel boljše nakazati poslanstvo kot Jožef, nazareški tesar?

(Prirejeno po José M. Pérez Lozano)

Spoštovanje

Sestletni Lojzek se je prišel igrati k nam. Komaj je preteklo pol ure, že je pustil prijatelje in odhitel domov. „Moram mami pomagati! Trudni so in ne zmorejo vsega sami...“

Ostali otroci so bili začudeni, ker jih je tako naenkrat zapustil sredi najlepše igre. Jaz pa sem z veseljem gledal za dečkom, ki se je na oglu obrnil in mi še pomahal z roko. Že dolga leta poznam Lojkove starše. Pet otrok imajo. Oče — rokodellec — trdo dela, da jih preživi. Vedno znova me preseneti spoštovanje, katerega imajo ti otroci do svojih staršev.

Saj tolikokrat slišimo tožbe, češ, sedanja mladina ne čuti več takšnega spoštovanja do starejših, kakor smo ga čutili pred trideset in več leti...

Res nam postane včasih težko, ko vidimo razne dogodke in dobimo občutek, da je sedanji mladini čut spoštovanja in prave vljudnosti včasih skoro popolnoma tuj. Če slišimo na primer rezke odgovore gimnazijca svojemu profesorju ali celo lastnim staršem, če slišimo neokusne opazke o starejših, če vidimo vedno manj pripravljenosti za pomoč starim in betežnim ljudem, ali če vidimo v avtobusih in v vlakih sedeti mladino, med tem, ko starejši ljudje stojijo. Še mnogo takih in hujsih primerov bi mogli našteti.

Kaj je vzrok, da je del naše mladine tako ird in brezbrizen? Rečem, samo del mladine "ker precejšen del je pa le prav tak, kakor si želim". Le prilagodil se je novemu ritmu življenja, novim potrebam in navadam. Saj se je sodobni način sožitja in izražanja čustev poenostavil in omejil le na skope besede. Mi starejši zato včasih pogrešamo pri otrocih topline — in že nam pride na misel, da otrok nima več spoštovanja...

Naše tovariško in prijateljsko razmerje z njimi je tudi prav gotovo odzvelo tisti zunanji izraz spoštovanja, katerega smo imeli mi in še v večji meri naši starši, ki so svoje roditelje in predstojnike še „onikali“. Čeprav vidimo pri Lojzku in njegovih brateh, pa tudi še pri drugih naših ljudeh ohranjen ta lepi tradicionalni način izražanja.

V zadnjih letih je moderno in celo „zelo nujno“, da se zanimamo za psihološki razvoj otrok. Če pa to delamo preočividno, se otrok podzavestno čuti „silno važnega“, ker se z njim toliko ukvarjamo. Zakaj mati ne opazuje raje otroka tiho in ga mimogrede opominja na njegove napake?

Otrok nas bo spoštoval če bo videl, da tudi mi spoštujemo druge ljudi. Če bomo spoštljivo govorili o svojih predstojnikih, sorodnikih in prijateljih, pa tudi o otrokovih vzgojiteljih, tako bomo tudi našemu otroku že od mladega privzgojili to lastnost. Od mladega bo čutil ljubezen in spoštovanje tudi do dežele, v kateri živimo, do njenih zakonov in običajev.

Predvsem pa je važno, če otrok vidi, da se oče in mati med seboj **spoštujeta**. Toplina, ki naj vlada med njima, se bo izražala tudi na njunih otrocih.

Starši pa moramo svoje **otroke tudi spoštovati**, ne jih samo imeti radi! S tem ne bomo samo vzbujali v njih samozavest, temveč bomo pozitivno vplivali na ves njihov duševni razvoj. V vsem našem sožitju z otroci morata zato vladati odkritosrčnost in resnica seveda na tak način, da otroci obdržijo spoštovanje do staršev, ki mora ostati do konca življenja.

In kot zadnje — otroku moramo znati vzbuditi tudi spoštovanje **do samega sebe**. Če bo otrok spoštoval samega sebe, bo lažje kljuboval nevarnostim v razvojni dobi. Tako otrok verjetno ne bo nikoli lagal, še manj pa se bo ponižal do kraje. Fant in dekle bosta — iz spoštovanja do **samega sebe** — spoštovala tudi drug drugega — telesno in duševno. To jima bo najboljša podlaga za dosego srečnega zakona in tudi najboljša podlaga pri vzgoji njunih otrok.

P. D-ova

Spoštovani!

Brž, ko sem prebral „družinski kotic“ januarske številke Duhovnega življenja in naletel na prošnjo ge. V. B., sem se odločil, da napišem nekaj vrstic.

Imam šest otrok (od 1½—17 let). Stirje berejo slovensko in kasteljansko. Na vprašanje, v katerem jeziku jim je branje bolj všeč, so mi vsi štirje odgovorili: slovensko. Zakaj? Naše pravljice in povestice so lepše. V kasteljansčini razen Constancijske Vigile, ki še nekaj velja, nimajo kaj prida čitva za otroke. Zadnji čas so začeli (?) s prevodi. Previde pa zopet rajši berem slovenske, ker le bolj do dna razumem. Desetletni fant se ni mogel ločiti od Kunčičevega Gorjančevega Pavleka, ko ga je začel brati. Prav tako požira Milčinskičevega Tolovaja Mataja. Preje še Finžgarjevo Makalonco, Hudournika; dalje Kozamurnika in še mnogo drugih. Všeč so mu tudi kasteljanske slikanice o Batmanu, toda ne tako, kot slovenske. Starejši hčerki pa sta prebrali že kar lepo prvo slovenskih knjig.

Kako navaditi otroke na slovensko branje? Ko opazimo pri njem ravnostnost, zvedavost, mu postrožemo s primerno slovensko pravljico. Po možnosti vsak večer ali pa vsaj vsako nedeljo. S tem smo ga vsadili v slovenski svet, v slovensko čutenje. Ko začne obiskovati argentinsko šolo in tam čuje o narodnih herojih, mu predočimo naša, ki prve vendar daleč prekašajo: Ivan Kacijanar, Adam Ravbar, Herbert Turjaški, Matija Gu-

Dopisujemo si

bec, Ilija Gregorič itd. Pri Sarmientu pokažimo našega Slomška, ki je vendar neprimerno večji v svojih delih za ljudsko prosveto. Potem Kreka, Jegliča... in naše pesnike in pisatelje, ki niso ravno med manjšimi. Ni se vam treba sramovati, kajti eno in pol milijonski narod se je kulturno visoko povzpел.

Ko se otrok otrese prizvoka manjvrednosti, če je drugega pokolenja, brez težave vzljubi svoj narod in vse, kar je njegovo. S tem mu podzavestno začne kliti v srcu zdrav narodni ponos. Tega je seveda treba primerno zalivati, pa tudi obrezovati, da se ne sprevrže v nadutost.

Težava pa je v pomanjkanju časa. Vključeni smo v verigo, ki nas vleče s seboj in nam skoro ne dopušča tako potrebnih družinskih razgovorov in debljanja z otroci. Vendar pa: če skrbimo za čim lepši „čalec“, čim boljše „komfort“, da se z njim ponašamo, mar ne bomo poskrbeli za lastne otroke? Imajte nam ni na srcu zrastlo(?), otroci pa so.

sk

- anketa XIV.
- dnevnik Ane Marije
- trije za zakon
- Danijelove zgodbe

Anketa XIV.

Pred nekaj dnevi mi je nek vsega spoštovanja vreden gospod povedal, da Ankete v Duhovnem življenju ne bere, „ker je skoraj gotovo vsa izmišljena...“ Če bi podobno anketo objavil še tako zakoten listič, pa čeprav rdeče, rjavo ali črno nadahnjen, bi jo gotovo jemali za sveta resnico, posebno če bi bila pisana v tujem jeziku. Napor desetih slovenskih fantov in deklet ki so anketo izpeljali in analizirali pa spramlja dvomljiv posmeh, češ, saj na more biti res ...

Pa nadaljujmo z odgovori skupine “D” vsem nejevernim Tomažem na vkljub.

Kakšne narodnosti so prijatelji naših fantov in deklet?

Slovenske		42 odgovorov
Argentinske		26 ”
Druge		5 ”
Skupno		73 odgovorov

Ker je anketarjev skupine D le 67 imajo nekateri očitno več kakor enega dobrega prijatelja.

In versko življenje?

Vsako nedeljo gre k sveti maši	67 anketarjev.	(100%)
Zjutraj moli	40	anketarjev
Zvečer moli	57	"
Rožni venec moli	32	"
Pri jedi moli	50	"
Opravlja sv. spoved v slovenščini	40	anketarjev
Opravlja sv. spoved v španščini	19	"
Ni odgovorilo	8	"
Skupno	67	"
Hodi k sl. maši več kot 2x mesečno	7	
2x mesečno	16	
1x mesečno	20	
Ne hodi k sl. maši	20	
Niso odgovorili	4	
Skupno	67	"

Zabavajo pa se takole:

Gleda TV več kot 10 ur tedensko	7 anketarjev
Gleda TV do 10 ur tedensko	23 "
Ne gleda TV	36 "
Ne odgovori	1 "
Skupno	67
Gre v kino več kot 2x mesečno	5 anketarjev
Gre v kino 2x mesečno	20 "
Gre v kino 1x mesečno	12 "
Ne hodi v kino	29 "
Ni odgovoril	1 "
Skupno	67 odgovorov

Na vprašanje koliko slovenskih knjig si prebral lani — odgovarjajo:

Nobene knjige ni prebralo	15 anketarjev
do 5 knjig je prebralo	27 "
od 5 do 10 knjig je prebralo	9 "
več kot 10 knjig je prebralo	3 "
ni odgovorilo	13 "
Skupno	67
Nobenega športa ne goji	9 anketarjev
goji odbojko	29 "
ping-pong	16 "
lahko atletiko	12 "
nogomet	10 "
plavanje	10 "

šah	6	"
biljard	2	"
alpinizem	1	"
smučanje	1	"
košarka	1	"
Skupno	97	odgovorov

V prostem času radi delajo tole:

Hodijo na sprehode in izlete	16	odgovorov
Goje šport	15	"
Iščejo družbo in sale	12	"
Plešejo	9	"
Berejo	5	"
Poslušajo glasbo (ali sami igrajo kak instrument)	5	"
Pojejo	3	"
Igrajo (teater)	3	"
Hodijo na čajanke	1	"
Rešujejo križanke	1	"
Hodijo v kino	1	"
Igrajo karte	1	"
Skupno	72	odgovorov

O plesu sodijo takole:

Znanje plesa je potrebno	38	odgovorov
ni potrebno	21	"
Ples v javnem lokalu je primeren	9	odgovorov
ni primeren	16	"
indiferenten	7	"

Tole so glavni razlogi za in proti javnim plesom:

Razlogi za: Slabo lahko najdeš povsod, če ga iščeš — ne le na plesu. Mladina se mora zabavati dokler je čas. Ples pritegne mladino na prireditve. Če ni pohujšljiv ni slab.

Razlogi proti: Je nemoralen. Je neprimeren za mladino. Čeprav sam na sebi ni slab, je ples v javnem lokalu škodljiv. Lokali so navadno slabi. Ples ni odvisen od lokala marveč od ljudi, je slab če so ti slabi. Ni priporočljiv, a je odvisno od okoliščin; v javnih lokalih največkrat nemoralen in nedostojen.

Indiferentna mnenja: Ne plešem in ne morem soditi. Odvisno je od starosti in zrelosti. Ples ni drugega kakor šport. (Anketar ki je napisal tole mnenje verjetno ne pleše ali pa ni športnik!)

Očividno je kljub neštetim člankom o plesu — v glavah naših anketarjev precej nejasnosti. Odgovori na gornja mnenja presegajo obseg te ankete. Morda bo kak sodelavec DŽ posvetil v zmedo mnenj v kakem posebnem članku.

(nadaljevanje na str. 185)

Dnevnik Ane Marije

Ponedeljek, 29. maja.

Prosila sem Marjetico, naj me pusti iti na sestanek Dijaške dekliške mladine. Rekla mi je, da bolj važno kakor sestanek je dilo, vendar ker že tako želim, naj le pridem; prvi sestanek bo v sredo po šoli. Kako sem vesela da bom šla. Bo že videla Marjetica kako hitro bom pridobila nova dekleta za skupino. V našem razredu ni razen Marjetice nobene deklet pri organizaciji in to se mi ne zdi prav.

Sreda, 31. maja.

Prvi sestanek Dijaške dekliške katoliške mladine. Bilo nas je šest deklet, zdi se mi da sta še dve, ki pa ne hodita redno na sestanke. Marjetica mora biti voditeljica, ker je ona vodila. Drugih nisem poznala razen Julke, ki sem jo že prej večkrat videla z Marjetico. Na sestanku je bilo prijetno, čeprav ne vem točno zakaj. Govorili smo o vseh mogočih težavah; končali smo z molitvijo. Duhovnika ni bilo. Imajo sicer duhovnega voditelja, ker pa je preobložen z delom ne pride na vse sestanke. Ker ga ne poznam mi je bilo ljubše, da ga prvič ni bilo, tako sem se počutila bolj sproščena. Zdaj se spomnim; dekleta so govorila o „mladinskem festivalu“. Zdi se mi, da one organizirajo.

V prihodnji številki pa bomo videli katere revije bero, na kakšne prireditve zahajajo in kaj sodijo o naših domovih — fantje in dekleta krog 20 leta starosti.

Žarko

Četrtek, 1. junija.

Opol dne je prišla stara mama in vprašala po očkovem zdravju. Mama ji ni takoj odgovorila in stara mama se je užalila. Rekla je: „Pravico imam, da zvem. Moj sin je in ne vem zakaj mi skrivate.“ Mama ji je odgovorila, da tudi zdravnik ne ve čisto točno, kaj ima očka, da pa potrebuje veliko počitka. Ta razgovor nam je pokvaril ves popoldan. Stara mama skoro ni več govorila. Bilo je mučno in sem šla k Mariji Dolores. Govorili sva o Dijaški dekleški mladini. Rekli sem ji, da mora na sestanek, ker nas je zelo malo. Razložila sem ji kakšen cilj ima organizacija. V našem razredu moramo ustanoviti skupino, ki bo razgibala dekleta, ki dvemljejo. Marija je navdušena. Naprej, stvar teče.

Zvedela sem, da niso samo dekleta katoliške mladine, ki organizirajo mladinski festival, ampak vsa mladina, ki želi sodelovati, čeprav so one skupno z organizacijo fantovske katoliške mladine tisti, ki vodijo.

Nedelja, 4. junija.

Prav zares ne vem, kaj naj storim, da ne bom več sanjari. Zjutraj sem zopet zapravljala čas, čeprav vem, da je neumnost in ne vodi nikamor, vendar je močnejše kakor jaz. Mislila sem si, da sem sama na zapuščenem otoku, svobodna, da lahko pojem, se veselim in delam kar hočem, ne da bi morala vedno poslušati: „Stori to; tega ne smeš“. Počem sem si domišljala, da sem preprosta pastirica na visokih planinah, sama s svojo malo čredo, da živim v zapuščeni koči. Medtem ko pazim svoje ovčice pišem pesmi, povesti...

Le poglej: Ana Marija „jadra“ kamor in kolikor more. Popolnoma je zgubila stik z zemljo. Ne vem, če se bom kdaj odvadila sanjariti.

Ponedeljek, 5. junija.

Maribel je vedno bolj raztresena. Zopet ima nov flirt, sedaj z nekim fantom, ki je precej starejši od nje. Trdi da ne more živeti brez njega in on jo izkorišča. Rada bi ji pomagala, dolgo časa sem se razgovarjala z njo, pa je nisem mogla prepričati. Ne vem, kaj naj storim. Čutim se popolnoma nezmožno. Prej mi Maribel ni ugajala, sedaj pa jo imam rada in sem žalostna, ko vidim, kako zapravlja svojo mladost. Mogoče sem tudi jaz kriva, da nisem uspela, premalo sem zanjo molila. Vedno hočem vse sama urediti in se premalo zanesem Nanj.

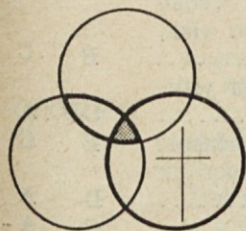
Marija Dolores mi je rekla, da Marijica vsak dan prebira sv. pismo. Se razume, da ne kakor kakšno povest, ampak tako, da prebere odstavek in ga potem premisli. Trdi, da je to podlaga vsemu in da ji to branje pomaga utrditi v sebi krščansko osebnost.

Jaz še nisem prišla tako daleč

(Bo še)

Priredila M. M.

Trije za zakon

(On, ona in Kristus)

Kaj hočeš, v življenju se srečujemo tako različni „tipi“! Tisti, ki nas poznajo — dušeslovci — so nas razvrstili v štiri glavne skupine.

To se pokaže pri temle primeru: štiri osebe so šle po isti poti. Na sredi ceste je stala velika skala. Sangvinik se je zasmel, se zaletel in jo preskočil. Kolerik se je razjezil in jo hotel odrinti v stran. Flegmatik jo je obšel in šel dalje, kot da se ni nič zgodilo. Melanholik je sedel na skalo in začel jokati.

Sangvinik se pred težavo smeje; kolerik se vznejevolji, včasih preklinja; flegmatik zdeha; melanholik v novi ostrini občutijo temeljna lika joka. To bi bila presta oznaka osnovnih štirih skupin v človeški družini (naj oprostite psihologi!).

Test števil. 3

Kakšen je tvoj temperament?

Prečrtaj tisto črko, ki je v skladu s tvojim temperamentom, drugo črko pusti prosto.

	DA	NE
1. Si zjutraj bolj vesel in umirjen kot zvečer?	A	B
2. Se ti zdi, da je v življenju več žalosti kot veselja? ..	D	A
3. Si rajši sam zase kot v družbi?	D	B
4. So ti všeč dolge peš poti, sprehoči in pleže?	C	B
5. Pogosto prakticiraš šport, čeprav neredno?	A	B
6. Potrebuješ veliko časa, preden se v družbi razživiš?	D	A
7. Ali upaš, da boš starost preživel brez velikih skrbi in trpljenja?	A	D
8. Pri govorjenju rabiš pogosto „močne“ izraze?	B	C

9. Se dobro počutiš v številni družbi?	B	D
10. Se hitro razjeziš? — na primer, če si ti odtrga gumb, ali če si ti odveže vezalka na čevlju in v podobnih primerih?	B	C
11. Si več kot sedem kilogramov težji, kot je tebi primerno? (Naravno je, da tehtaš toliko kilogramov, kolikor imaš centimetrov nad enim metrom višine.)	C	D
12. Se ti zdi, da javna prevozna sredstva vozijo veliko prepočasi in da se ustavljajo prepogosto? (Npr. vlak, podzemeljska, kolektivi...)	B	C
13. Ali v razgovoru zelo pogosto glasno vzklikaš in vzdihuješ?	C	A
14. Ali so po tvojem mnenju ljudje večinoma prepočasni?	B	C
15. Si zelo strog do drugih, kadar gre za zvestobo in iskrenost?	D	A
16. Sodiš, da ljudje na splošno prehitro govore?	C	A

RAZLAGA:

A Če prevladuje črka A, je znamenje, da si *sangvinične* narave, — da si vesel življenja, da imaš bujno domišljijo. Imaš zagon (si „zaletel“ — brez zamere!) in se z lahkoto za kaj navdušiš.

V življenju znaš odkrivati le dobre, najboljše stvari... Ampak pazi: prejšnje lastnosti se lahko sprevržejo v nestanovitnost, neprestano spreminjanje in v brezskrbno površnost. To ti more povzročati veliko neprijetnosti v življenju, še bolj v zakonu.

B Če prevladuje B, pomeni da imaš *kolerični* temperament. Si odločen, ravnočrten in samozavesten.

A imaš to napako, da si sebičen in da se prehitro razjeziš, včasih za vsako malenkost. Nauči se premagovati jezo in sam sebe; premisli preden kaj narediš, — da ne boš kot družinski mož in oče v jezi razbesnel za vsako otročarijo.

C Če ta prevladuje, si *flegmatik*; — si vztrajen in vse prenesesh, po naravi si miren in dobrodušen, vedno enako razpoložen.

Ampak ti po drugi strani manjka zagona, zdrave podjetnosti, zavzetosti, vztrajnosti za doseg nekega cilja. To je nevarno, da tudi v življenju obstaneš, omrtviš, — nevarno celo, da zgubiš voljo do rednega dela — s tem bo družina zgubila redno plačo in — redno hrano. Bodi zdrav stremuh, podjeten, bolj odločen in pogumen.

D *Melanholik.* Jasnó je, da si veliko preveč pod vplivom težav in skrbi, vzameš jih preveč „zares“, se ustrašiš in včasih jokaš.

Ljudje sicer cenijo in spoštujejo tvojo zvestobo in iskrenost, tvoje usmiljenje do tpečih in tvojo moralno poštenost, — a osnovna poteza, ki jo označuje neko mrtvilo in pobitost, ta vzbuja v tistih, ki te poznajo, neko negotovost in nemir. Oprosti! Ne vzemi vse tako zares, ne ženi si preveč k srcu vsako malenkost.

OPOMBA:

Imaš prav — temperament dobimo že po naravi. Ampak je tudi res, da ga moramo uravnovesiti in zboljšati.

Torej: koder mi temperament škoduje, tam ga bom prevzgojil — zato, da bom pred svoje dekle in potem pred ženo in otroke stopil — drugačen (saj razumeš!).

DANIJELOVE ZGODBE

Michel Quoist

22. DECEMBRA. Pišem pri odprtem oknu. Bernard še vedno žvižga na dvorišču, da bi priklical Punčko. Ta poba mi je nadležen. Zadnjič jo je prestregel na stopnicah, da bi ji nagajal. Če bo šlo tako naprej, jih bo nekega dne skupil.

Včeraj sem videl Jasno. Skoraj sto metrov sem ji sledil. Izza vogala sem videl, ko je vstopila v hišo. Dolgo časa sem čakal, a se ni prikazala na oknu. Imela je rožasto bluzo. Kako lepo dekle je...! Jasna.

24. DECEMBRA: Ves popoldan pri Petru. Razdrla sva star radiosprejemnik, da bi sestavila novega po načrtu iz „Hobbyja“. Petrova mati nama je postregla z malico. To je mati, ki ne meša glave sinu. On res lahko dela kar hoče.

Ko sem se vračal sem zvedel od Kristine, da bo Jasna šla jutri zvečer v kino Apolo. Bom skušal iti še jaz.

BOŽIČNI POPOLDAN: Presneto. Doma nočejo, da bi šel v kino. Vse zaradi tete Magdalene. Lahko bi ostala doma. Meni že preseda s svojim: „Kako je moj Danijelček? Kako ti gre v šoli Danijelček?“ Šola me briga eno figo. Jaz bi rad delal... Pa doma nočejo nič slišati o tem.

Rad bi bil skupaj z Jasno. Starši mislijo, da sem še otrok. A kljub temu, jaz ljubim... In s tem ne delam nič slabega.

Rad bi šel na nogomet, kakor Peter, a Danijelček mora na sprehod z očkom in mamico.

ZVEČER: Mama je ves popoldan tožila; pravi, da jo mučim. Zoprni da sem! Dobro. Še bolje. Morda me bodo na ta način razumeli. (Bo še)

Priredil A. M.

SPOMINI POROČEVAVCA IZ KRISTUSOVIH ČASOV

Zvezde še ni

„Samo en del,“ mi je odgovoril, „ker še zmeraj ni glavnega: Jakobova zvezda še ni vzšla... Obljubljenega Mesija še ni.“ In globok vzdih se je izvil iz prsi pobožnega Izraelca. V temi se mi je zdelo, da solze polze po gubastem starčevem licu.

Tudi mene je močno presunilo. Ker bi se bil o tem prav zato še rad pogovarjal, sem rekel:

„Pa vendarle vse kaže, da se je čas prerokb že dopolnil. Kdaj že je bilo vzeto žezlo iz Judovih rok! V Galileji vlada rimski podložnik. Idumejev potomec; sam Rim pa gospoduje v Judeji, kjer je jedro izvoljenega ljudstva.“

„To je vse res!“ mi je pritrdil Samuel. „Ampak najbolj žalostno je to: zdaj, ko bi morali biti najbolj pripravljeni, da ga sprejmemo, se Izrael čim dalje bolj oddaljuje od Jahveja.“

Hočemo voditelja

„Tega pa res ne razumem,“ sem ugovarjal. „Saj ravno zdaj — ne le

da Izrael ne časti nobenega malika — tudi češčenje pravega Boga še nikoli ni bilo sijajnejše. Tu je tempelj, kakor bolj veličastnejšega še ni bilo; tu so neštevilne daritve, ki jih po vseh pravilih opravljajo duhovniki...“

„Saj, saj... duhovniki, ki opravljajo daritve, in veliki duhovnik, ki je naš poglavar, so saduceji...“

„No, kaj za to?“

„Saduceji ne verujejo, da je duša neumrljiva, ne verujejo v prihodnje življenje, ne verujejo v Boga... Molijo ga z ustnicami, ne pa s srcem...“

„Pa vendar — kaj pa ljudstvo?“

„Množice so kakor ovce, ki gredo za tistim, ki jih vodi. V naših dneh nismo videli nobenega pravega preroka. Vsi so bili sleparji... Treba nam je nekoga, ki bi nas vodil...“

Krik v puščavi,... čavi...

Tedaj je strašen krik pretrgal najin pogovor. Zdelo se je, da je prišel od daleč... Po vsem životu nas je oblila zona. Prav tako se je verjetno godilo mojima tovarišema.

Nihče ni spravil glasu iz sebe...

Skrivnostni krik je vnovič zadonel. Vsi trije smo se tesneje stisnili skupaj, da smo si bili bliže...

Čez nekaj časa se je glas spet oglasil, zdaj bolj od blizu. Dasi nejasno, smo nekaj besed vendarle še razločili.

Pripravite, izravnajte, delajte

„Kaj neki bi utegnili biti?“ smo vsi trije hkrati vprašali in šli k votlini. Tedaj smo čisto razločno zaslišali tele besede:

„Jaz sem glas vpijočega v puščavi!“

In odmev z one strani je odgovoril: „čavi...“

Takoj nato pa:

„Pripravite pot Gospodovo!... — „dovo...“

In potem:

„Izravnajte njegove steze!... — „steze...“

Čez dalj časa pa spet:

„Delajte pokoro...“ — „koro“

Glas se je bližal. Luna je začela vzhajati. Ozrli smo se v globočino pod seboj in zagledali nekako senco, ki je šla ob reki.

„Gotovo bo Janez,“ je zdaj že bolj pomirjen rekel Samuel.

„Krstnik?“ sva se z Jakobom hkrati oglasila.

„Kdo drugi pa! Moj nečak je, Janez Krstnik, ki ga iščemo,“ je rekel stari Izraelec. „Nič se nam ni treba bati! Jutri ga bomo videli.“

Glas pa je kar naprej klical in odmev odgovarjal:

„...čavi... čavi...“

— — —

Ni mi dala spati misel, da se jutri srečam s človekom, o katerem so

toliko govorili in kateri je tako romantično nastopil. Vstal sem že prej, preden je jutranja zora pozlatila vrhove Moabski gori, in se pripravil, da poiščem Krstnika.

Zaman sem iskal Samuela po taborišču in okoli. Ni ga bilo.

Eden od služabnikov pa mi je povedal, da je mož vstal že davno pred zoro in odšel dol k Jordanu; gotovo zato, da opravi običajno obredno umivanje. In res sem ga kmalu zagledal, ko je klečal na skali in bil z obrazom obrnjen k Jeruzalemu, kjer so verjetno prav zdajle v templju opravljali jutranje daritve.

Iščemo ga

Ko je odmolil, je prišel v taborišče, češ da je že čas poiskati Krstnika. Šli smo torej ob reki proti severu.

Kmalu pridemo do kraja, kjer je bil v reki neki jez. Okoli je rastle drevje in grmovje, med njim so poganjale gozdne cvetlice in prepevale ptice. Tako smo našli že nekaj romarjev, ki so pričakovali Krstnika. Povedali so nam, da je s svojimi učenci gotovo še v hribih ter da prihaja k reki, ko sonce stoji najvišje. Razjahali smo in svoje jezdne živali prepustili služabnikom v oskrbo. Smo šli peš v hribe.

„Tisti je Janez!“

Kmalu smo zagledali skupino moških, kateri so pridno popravljali pot z vrha v dolino. Samuel mi je pokazal močnega moža, ki je bil videti ves drugačen ko drugi:

„Tisti je Janez!“

(Bo še)

MAREC (Marzo) 1967

ŠTEV. 3 — LETO XXXIV.

UVODNIK	129 Praznik smrti in vstajenja
MISEL TEGA MESECA	142 Po križu v poveličanje
KONCIL	134 Cerkev — božje ljudstvo
BOGOSLUŽJE	162 Znamenja milosti 148 Daj nam danes naš vsakdanji kruh 139 Veliki teden v Venezueli
MORALNI PROBLEMI	152 Živali v službi človeka
VZORI IN DOGODKI	158 60-letnica kronanja 166 Iz dnevnika Janeza XXIII.
CERKEV V SVETU	130 Služiti vsemu človeštvu 170 Življenje in vzgoja za železno zaveso (III.) 146 Nova dvorana za papeške avdience v Vatikanu 141 Marijina legija
V DRUŽINI	176 Otrok — kam vodi tvoja pot 178 Iz očetovih zapiskov 179 Spoštovanje 181 Depisujemo si
FANTJE IN DEKLETA	182 Anketa XIV. 185 Dnevnik Ane Marije 187 Trije za zakon 189 Danijelove zgodbe
SPOMINI	190 Poročevalec iz Kristusovih časov
NOVICE	113 Iz Slovenije 161 Slovenci v svetu

„Človeški rod in božje ljudstvo, ki je vanj vključeno, drug drugemu pomagata, in poslanstvo Cerkve, ki je versko, je prav zato tudi globoko človečansko.

Koncil je pokazal živo zanimanje za moderni svet. Morda Cerkev še nikdar ni tako čutila potrebo poznati družbo, ki jo obdaja, se ji približati in jo razumeti, jo dojeti in ji služiti, ji oznaniti evangelij, ji slediti, da tako rečemo, da bi jo dohitela v njenem hitrem in stalnem spreminjanju in stalnem spreminjanju.“

(Koncilski dokument
o Cerkvi v sodobnem
svetu)

